سێکس و ژن ... کوردستان عومەر

لە کۆمەڵگا نەریتییەکان، بەتایبەتی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست پ□یقین لەبارەی هەندێ چەمك شتێکی بڤەیە. لەناو هەموو کۆمەلگایەك تاك بەو ڕۆڵەی دەیگێڕێت مانا پەیدا دەکات. ئەم مانا پەیداکردنە دەبێتە ناسنامەی ئەو کەسە. لێرەدا ئەو تاکە تا چەند لە پراکتیککردنی ڕۆڵەکەی ئازادە، واتە بەستراوەتەوە بە سەربەستی بڕیار لە ژیانی کۆمەڵایەتییدا. ژنیش وەکو تاکێك بە درێژایی مێژووو هەوڵی خۆ سەلماندنی داوە، بەڵام لە کۆمەڵگا نەریتییەکاندا ئەم ڕۆڵەی ژنان لە چەند شتێکدا کورت دەکرێتەوە. واتە ئەوە کۆمەڵگا و بیروباوەڕەکانە ئەم ڕۆڵە سنووردار دەکەن. بە تێڕامانمان لە دیاردەی ژنکوشتن، خەتەنەکردن، سنووردارکردنی ئازادییە تاکەکەسییەکان هەموو گەواهی ئەوەن کۆمەڵگای ئێمە و پیاوان هێشتا لەو بیرکردنەوە دواکەوتووانە دەرنەچوونە. هێشتا دابونەریت، ئایین هەژموونی بەسەر عەقڵی تاکەکاندا ماوە. هێشتا باوەڕ و نەریتە خولقاوەکان لە کلتووری توندوتیژی و زەبر و زەنگ تێنەپەڕیوە. ژنان لە کۆمەڵگەی ئێمەدا وەکو بوونێکی پەراوێز تەماشا دەکرێن. ئەو باوەڕ هێشتا ماوە، کە ژن ناتوانێ هەموو کارێك بکات، نەڵکو ڕۆڵەکەی تەنیا لە چواردیواری مال□دا قەتیس کراوە.

سێکس وەکو بەشێک لە ژیانی هەموو تاک□ك، □□□□ی گەورەی لە ژیانی کۆمەڵایەتی و دەروونیدا هەیە. دەروونناسێکی وەکو (فرۆید) □□□□ی سێکس لە ژیانی مرۆڤدا بەشێوەیەك وێنا دەکات، کە جەنگی یەکەمی جیهانی لە ئەنجامی چەپاندنی سێکسەوە بووە. هەمیشە لە کۆمەلگا نەریتییەکاندا سێکس وەکو غەریزە تەماشا کراوە. زۆربەی پیاوی کوردیش بۆیە سێکس دەکات تاکو غەریزەی سێکسی خۆی دامرکێنێتەوە. بەڵام لە کۆمەڵگا مۆدێڕنەکاندا سێکس وەکو بەشێک لە مرۆڤ تەماشا دەکرێت، چونکە ئەوە تەنیا ئاژەڵە سێکس وەکو غەریزە ئەنجام دەدات. تەنانەت تێڕوانینی پیاوی کورد بەرانبەر چەمکی سێکس، تێروانینێکی چەندێتییە، کامە پیاو شەوانە، یان هەفتانە سێکس زۆر یەنجام بدات ئەوە نیشانەی بەهێزی و پیاوەتییەتی. لێرەوە دەگەینە ئەو بۆچوونەی پیاوی کورد تەنیا وەکو ئامێرێکی سێکس، یان بووکەڵەی سێکس لە ژن دەڕوانیت. بەبێ ئەوەی باری دەروونی و کەسیی و تاکێتی ژنی لەبەر چاو بێت. بەبێ ئەوەی بزانێ سێکس بریتییە لە چۆنییەتی، نەك ژن ئامێری دامرکاندنەوەی غەریزە و هەوەسی پیاو بێت. تەنانەت پیاوی کورد هەمیشە ئەو قسەیەی لەسەر زارە، کە سێکسی کردووە، واتە تەنیا □□□□ی خۆی دەبینێ، بەبێ ئەوەی هەست و کەسێتی و مافی ژنەکەی

لەبەرچاو بێت. ئەم تێڕوانینە بەرانبەر ژنی کورد، هەروەکو بە دانانی ژن لە پلەی کۆیلایەتی. ئێستا لە ئەورووپا بوکەڵەی سێکس هەیە، ئەو پیاوانەی حەزیان بە ژیانی تەنیاییە ئەم بوکەڵانە دەکڕن و لە ماڵەوە هەوەستی خۆیان خاڵیدەکەن. هەمان ڕۆڵ بە ژنانی کورد لەلایەن پیاوەوە دراوە.

گۆڕینی ئەم عەقڵیەتە، هەوڵی زۆری دەوێت، چونکە ئەم عەقڵیەتە ڕیشەی کۆنی هەیە، هەزاران ساڵە ڕیشەی لەناو عەقڵ و دەروونی پیاوی کورددا داکوتاوە. بۆ گۆڕینیشی نابێ تەنیا داوا لە پیاوان بکرێ تکایە وەها سەیرمان مەکەن، بەڵکو سەرەتا دەبێ دەنگ لەلایەن ژنانی کوردەوە بێتەدەر، دەبێ قوڕگی ژنی کورد دەنگ و هاواری نەخێر و نا بێت. ئەو هوشیارییە لای ژنی کورد دروست بکەین، کە ئەویش سەرەتا وەکو مرۆڤ، وەکو تاك تەماشا بکرێت. واتە تێکۆشانەکە سەرەتا لەلایەن ژنەوە بێت. چیتر وەکو قوربانی سەیری خۆمان نەکەین. کەواتە ڕزگاری ژنان لە کۆی ئەم باو و یاسا و دابونەریت و عەقڵیەتە خێڵەکییە سەرەتا بە خەباتی ژنانەوە بەستراوەتەوە. سەرەتا ژن دەبێ خۆی وەکو تاك بسەلمێنێ، بۆ بەڵگەی زانستی و عەقڵیی ڕووبەڕووی ئەم عەقڵیەتە خێڵەکییە ببێتەوە، بۆ ئەوەی بەرەیەکی یەکگرتوو دروست بکات. یەکێك لە گرفتەکانی بەردەم خەباتی ژنانی کورد، زاڵبوونی عەقڵیەتی حیزبییە بەسەر چالاکی و خەباتی فێمینیستی ژنانی کورد. پیاوی کورد لەم سەردەمەدا ئەوەی بۆ ڕوون بێتەوە ناتوانێ چیتر ژانی کورد دەستەمۆ بکات، بۆیە پەنا بۆ شتی دیکە دەبات. ئەویش دەیەوێ لە ڕێی دروستردنی ڕێکخراوی ژنان، گوایە داکۆکی لە ژنان دەکەن هەوڵی درێژەدان بەو عەقڵیەتەی خۆی بدات. لەو ڕێکخراوانەدا هەر چالاکییەکی ژنان ئەنجام بدرێت دەبێ ڕەنگدانەوەی پەیڕەوی حیزبەکە بێت، پەیڕەو و پرۆگرامی حیزبیش عەقڵی پیاو دایڕشتووە، عەقڵی پیاوی کوردیش لەژێر هەژموونی دابونەریت و ئایین و کۆتوبەندی کۆمەڵایەتیدایە. بۆیەیش ئەو ژنانەی لە کایە حیزبییەکان کار دەکەن، هەمیشە پیاوەکانی ناو حیزب وەکو کەرەسە و ئامێری بەتاڵکردنەوەی غەریزە سەیریان دەکەن. تەنانەت ئەو ژنانەی بە هاوکاری حیزب گەیشتوونەتە پلەیەکی حکوومی یان حیزبی، هیچ ڕۆڵیان لە بەرەوپیشبردنی کێشە و کەیسەکانی ژنان نەبووە، چونکە بیرکردنەوەیان ئازاد نییە، بەڵکو لەژێر هەژموونی حیزبدا و لە پێناوی حیزبدا کاردەکات. بۆ نموونە ئەگەر ژنێك لە حیزبێکی ئیسلامییدا کار بکات، ناچارە باوەڕی بە فرەژنی هەبێت، ئەگەر پەرلەمانتاریش بێت، ناچارە دەنگ بە پڕۆژەکە بدات. لێرەوە بۆمان دەردەکەوێ ژنانی ناو حیزب تا چەند کاریگەری حیزبیان بەسەرەوەیە. ئەم کاریگەرییە، کاریگەری لەسەر بیرکردنەوەی ئەوان دەبێت.

ئەگەر هزرمان هاوردە بکردایە ... کامەران چروستانی

سیانزە ساڵ بەسەر ڕوخانی ڕژێمەکەی سەدام و بیست و پێنج ساڵ بەسەر دەسەڵاتی خۆیی کوردستاندا تێپەدەپەڕێت. ئەم ماوە دوور و درێژە کاتێکی بەس بوو بۆ ئەوەی وڵاتێکی کاولکراو بنیات بنرێتەوە، کۆمەڵگا ڕەوتی ئاسایی ژیانی خۆی بگرێتەوە و بوارە جیاوازەکانی ژیان هێدی هێدی ئەگەر پێشکەوتنێکی زۆریش بە خۆیانەوە نەبینن، ئەوا چەند هەنگاوێکی باشیان بەرەو پێشەوە نا بێت. بەڵام مەخابن ئەوەی لە مەیدانی واقعی عێراقی و کوردستانیدا دەگوزەرێت زۆر. دوورە لەو خاڵەی، کوردستان بە تایبەتی و عێراق بە گشتی دەبووایە پێی بگەشتایە.

ئەوەی باسی لێوە دەکرێت و زانیارییه نهێنییەکان دەیخەنە ڕوو ئەوەیە، کە بەلایەنی کەمەوە نزیکەی سێسەد ملیارد دۆلار لە دوای ڕوخانی ڕژێمەکەی سەدام هەتا ئەمڕۆ ڕاستەوخۆ دیار نەماون جگە لەو بڕە اپرە زەبەلاحانەی، کە لە پرۆژەی خەیاڵیدا سەرف کراون. بێگومان هەموو ئەم پارانە لە لایەن سەرکردە و بەرپرسە باڵاکانی عێراقەوە بە شێوەیەک لە شێوەکان براون: لە سامانی وڵاتەکەوە کراوە بە سامانی تایبەت.

سەرکردە کوردەکانیش لەم بڕە پارانە و لەو بڕە پارانەی کە لەناو هەرێمی کوردستاندا دیار نامێنن، بێ بەش نەبوون و نابن. خۆ ئەگەر تەنها لە سەدا دەی ئەو بڕە پارانەی کە باس لە دیارنەمانیان دەکرێت ڕاست بن، ئەوا ژمارەیەکی ترسناکی گەندەڵیمان لە هەرێمدا بۆ دەردەکەوێت.

وەلێ با ئێمە کەس بە گەندەڵکار دانەنیین، کەس تاوانبار نەکەین و تەنها بیخەینە ئەو قاڵبەوە، کە ئەم پارانە بە هەڵە بە شێوەیەک لە شێوەکان دیار نەماون: بەڵام ئەمەش ڕوویەکی دیکەی ڕاستەقینەی ئاستی هزر و توانای بەڕێوەبردنی ئەو دەسەڵاتدارانە دەردەخات، کە بە درێژایی ئەو هەموو ساڵانە بوارێکی هێندە پڕ هەڵەیان ڕەخساندووە بۆ ئەوەی ئەو پارانە دیار نەمێنن، بێجگە لەوەی کە بەفیڕۆ ڕۆیشتوون.

بە واتایەکی دیکە و دوور لە هەموو تۆمەتبارکردنێک کەواتە

دەسەڵاتدارانی ئەم وڵاتە هەرچەندەک ناویان لەناو چوارچێوەی ڕووداوەکانی ناوەوەی ئەم وڵاتەدا زل و گەورە بن، بەڵام لەسەر ئەرزی واقیع خاوەنی ئەو توانا هزری و زانستییە نین، کە بتوانن کۆمەڵگایەک بە دروستی بەڕێوە بەرن، ئەگینا بەبێ هیچ پاساوێک ژیانی ئەم کۆمەڵگایە دەبووایە لە ئەستادا لە ئاستێکی دیکە بووایە.
جا هەر لەسەر بنەمای دڵسۆزی و ڕۆحی نیشتمانپەروەریی ئەم سەرکردانە (هەروەک هەمیشە باسی لێوە دەکەن) ئەگەر بهاتایە تەنها لە سەدا یەکی ئەو بەشە پارەیەی دیار نەماوە (نزیکەی سێ ملیارد دۆلار) هاوردەی هزر، زانیاری، ئەزموون، پسپۆڕیان بکردایە، ئەگەر لە ناخی خۆیاندا قەناعەتیان بە لاوازی و ناتوانایی خۆیان بکردایە، ئاوڕێکی دڵسۆزانە و نیشتمانپەروەرانەیان لە کۆمەڵگاکە بدایەتەوە، ئەگەر بە جارێکیش هەنگاوەکانی خۆیان بخستایەتە ژێر پرسیارەوە و هەروەک هەموو کەرەستەیەکی هاوردەکراو بمانتوانیایە هزرێکی هاوردەکراومان بەکار بهێنایە، ئەوا بێگومان ژیانی ئەم وڵاتە بە ئاقارێکی دیکەدا دەڕۆیشت کە زۆر جیاواز دەبوو لەو کارەساتەی، کە ئێستا تیایدا دەژین.
بەڵام بێگومان نەیانویستووە و نایانەوێت ئەو بیرۆکەیە ئەنجام بدەن، نەک لەبەر ئەوەی هەستیان بە هەنگاوە پڕ هەڵە و گەندەڵکارییەکانی خۆیان نەکردبێت، بەڵکوو لەبەر ئەوەی هەموو هەنگاوێک بەو ئاراستەیە مانای بنیاتنانی سیستەمێک دەگەیەنێت. دانانی سیستمیش هەمیشە مانای کەمکردنەوەی بواری دزی و گەندەڵکاری دەگەیەنێت، کە ئەمەش شتێکە خواستی چینە بەرزەکەی دەسەڵات نییە و نەبووە، بەڵام لەوەش گرنگتر ئەوەیە کە هەموو نزیکبوونەوەیەک لە داڕشتنی سیستەمێکی جێگیر لە هەرێم و وڵاتدا ئاستی ڕاستەقینەی توانای بەڕێوەبردنی دەسەڵاتداران دەردەخات و ئەو ڕاستییە تاڵەش ئاشکرا دەکات، کە ئەوان تەنها لەناو سیستەمێکی بێ سیستمدا بە توانان نەک لە داڕشتنی ئەو سیستەمەدا، کە بەهۆیەوە بتوانن کۆمەڵگایەک بەڕێوە بەرن، کە ئەویش هەندەی پێویستی بە هزرێکی فراوان و دەوڵەمەند هەیە، هەندە پێویستی بە ناوی زل و گەورە نییە. هەندەی پێویستی بە کردار هەیە، هەندە پێویستی بە پەیمانی پوچ نییە. وەلێ ئەوەی ئەم.وڵاتە تەنها لە دروشمە هەڵواسراوەکان و وشە باقوبریقەکاندا دەوڵەمەندە، لە پەیمانە بێ بنەما، درۆ و چەواشەکارییەکاندا، چونکە بە ئاستی هزری ئەوان و بەردەوامبوون لە یارییە چەپەڵەکاندا ئەو ڕێبازە تاکە ڕێگەیە کە کۆمەڵگا لەناو هیوا و ئاواتێکی هەمیشەیی بە کەتای بەتاڵدا بهێڵنەوە، بە خۆشیان ئامانجە دارایی و دەسەڵاتەکانیان دەستەبەر بکەن.

سەبارەت بە پڕۆژەی هەرێمی سلێمانی ... ئاسۆکمال

ڕێبین هەردی و مەریوان وریا قانع لەدوو وتاردا(شکستی یەک ئیدارەیی)و(ئیفلاسی سەرتاسەریی) باسی ئەوە دەکەن کە یەک ئیدارەیی کوردستان شکستی هێناوە و چارەسەر ئەوەیە (لەدو هەرێمی جیاوازدا خۆیان رێکبخەن)یان(ستراتیژێکی دیکە ئەوەیە زۆرینەیەکی سیاسیی لەدەرەوەی پارتیدا دروستبکرێتو سەرجەمی دەزگاکانی حوکمڕانیی، بە دەورەیەکی ئینتیخابی، لەم هێزە بسەندرێتەوە).

ئەم دوو نوسەرە کە تیۆریسیەنی بزوتنەوەی گۆڕان و دیموکراسی پەرلەمانی بون ئێستا لەبەردەم واقعی ئیفلاسی ئەم دیموکراسی وپەرلەمانە لە کوردستاندا ڕێگاچارەی دروستکردنی هەرێمی سەوز و زەرد یان زۆرایەتی دژی پارتی دەخەنەڕوو .

جیاوازی زۆنی زەرد و سەوز چیە؟

سەرەتا پێویستە بپرسین ئایا جیاوازی یەک ئیدارەیی و دوو ئیدارەیی یەکێتی و پارتی چیە؟یان جیاوازی زۆنی زەرد و سەوز چیە لە ٢٥ ساڵی ڕابردودا؟ بۆچی لە مێژووی دوور و نزیکدا ئەم دوو حزبە دەسەڵاتدارە ماوەیەک یەکگرتون و بەرە و حکومەت و پەرلەمانی هاوبەشیان هەیە و ماوەیەکیش شەڕی شاخ و شەڕی شار و شەڕی پێست و داهاتی نەوتیان هەیە؟ ئایا بەڕاستی دوو سیستەمی حوکمڕانی جیاواز لەکوردستاندا هەیە و دوو مۆدیلی ئیداری و سیاسی و ئابوری لە زۆنی زەرد و سەوزدا هەیە؟

بێگومان هەمو کەس دەزانێ کە یەکێتی و پارتی وەکو یەک هێزی میلیشیایی سەربازی و ئەمنی یان هەیە ، وەکو یەک کۆنترۆڵی داهاتی نەوت و بودجە و گومرگ دەکەن، سیستەمی دادوەری و پەروەردەیان وەک یەکە. هەردوکیان لە گەندەڵی و سەرکوتی ئازادی و نەدانی موچە و دابینەکردنی خزمەتگوزاریەکاندا لەیەک دەچن.

بەکورتی سیستەمی حوکمڕانی ئەم دوو حزبە بریتیە لە ئیمارەتێکی میلیشیایی کە یاسای هێز و لۆجیکی چەک حوکم دەکا. پەرلەمان و یاسا و موچە و ئازادی لەسایەی یاسای میلیشیایدا مانایەکەی ئەوەیە کە هێزی چەکداری حزبی دەسەڵاتدار سنور و پەراوێزی ئەمانەی دیاری

دەکا. هیچ یاسا و سنورێک لەسەروو هێزی چەکدارەوە نیە و هیچ بەرژەوەندی و پێداویستیێک لەسەروو بنەماڵە و تاقم و حزبی چەکدارەوە نیە.

خاڵێکی هاوبەشی تری هەردوو حزبی دەسەڵاتدار ئەوەیە کە مۆدێلی میرینشین و ئیمارەت و هەرێمی زەرد و سەوز پەیڕەو دەکەن و هیچکات دروستکردنی دەوڵەت لە کوردستاندا لە بەرنامە و ستراتیژیاندا نیە. لەلایەک لە عێراقدا دەمێننەوە و لەلایەکی تر وابەستەی تورکیا و ئێران. ڕیشە و هۆکاری مێژوویی پەیڕەو کردنی یەکێتی وپارتی لەم مۆدێلە دەگەڕێتەوە بۆ دروست نەبوونی دەوڵەت لە کوردستاندا. لە چەند سەدەی ڕابردودی ۱۸ تا ۲۰دا کە سەردەمی دەوڵەت دروست بون بوە، میرنشینە کوردیەکان لەنێو ئیمپراتوریەتی عوسمانی و ئێرانی دا خەریکی یاریکردن بە هاوسەنگی هێزەوە بون و هەرجارەی لایەکیان گرتوە و لەدژی یەکتریش لەشەڕدا بون. بزوتنەوەی ناسیونالیستی کوردیش کە لە سەدەی بیستدا سەرهەڵدەدا پەیڕەو لەهەمان یاسا و ڕێسای سود وەرگرتن لە کەلێنی نێو دەوڵەتەکانی تورکیا و ئێران و عێراق دەکا . میرنشینە تازەکانی بارزانی و تاڵەبانی کە بەردەوام لە ململانێدان لەسەر باڵادەستی و ناوچەگەری درێژەپێدەری هەمان مۆدێلی حوکمڕانین.

ئەگەر لە ڕابردودا دەوڵەتانی ناوچەکە و هێزە جیهانیە ئیمپریالیستیەکان ڕێگر بوبن لە بەردەم گۆڕینی ئەم واقعیەتە سیاسی و ئابوریەی کوردستان بەڵام لە چارەکە سەدەی ڕابردودا ئەم ڕێگریانە لە بەردەم کوردستانی عێراقدا نەبوە کە ستراکتەری سیاسی و ئابوری بەرەو دەوڵەت هەنگاونەنێت. ستراتیژ و شێوازی دەسەڵاتدارێتی یەکێتی و پارتی لە ئیمارەتێکی میلیشیایی کە گەورەکردنی هێزە چەکدارەکەی و کۆنترۆڵی داهات و نەوت و خۆبەستنەوە بە دەوڵەتانی ئێران و تورکیا نەبێ هیچی تر نیە. هەربۆیە کوردستان کراوەتە سیستەمێکی کاپیتالیستی بە یاسای جەنگەڵی میلیشیاکان دەڕوات بەڕێوە. شەڕی پارتی لەسەر باڵادەستی لە ڕێگەی مانەوەی سەرۆکایەتی بارزانی و شەڕی ناوخۆی یەکێتی لەسەر داهاتی نەوت ڕاستیەکانی ئەم میرنشینە نەوتیانە دەردەخا.

مۆدێلێکی کۆن و ناوێکی تازە

لە چارەکە سەدەیەکی حوکمڕانی یەکێتی و پارتیدا سەرەڕای بونی پەرلەمان و حکومەتێکی ناوبەناوە بەڵام واقعیەتی دوو ئیدارەیی یان لەڕاستیدا دوو میرنشینی نەگۆڕاوە. کەواتە پێشنیاری دروستکردنی هەرێمی سلێمانی و زۆرینە دژی پارتی بۆچی پێویستە،لەکاتێکدا هەرێمی سەوز ئیدارەی جیاوازی هەر هەبوە و ئێستا لەنێو ئیدارەی

سەوزیشدا باڵە میلیشیاکانی یەکێتی خەریکە لەسەر نەوت ورگی یەکتر هەڵدەدڕن و باسی شەرەفی"شەڕواڵ هەڵکەشا نەوە"ی یەکتردەکەن.
ئایا بەڕاستی ئەم دوو نوسەرە پێیان وایە زۆنی سەوز دیموکراسیە و ئەگەر زۆنی زەرد لەکۆڵ خەڵکی کوردستان ببێتەوە دنیا شامی شەریفە؟!
ئەم دوو نوسەرە پێیان وابوو کە بەسەرکەوتنی بزوتنەوەی گۆڕان لە هەڵبژارنەکاندا پرۆسەی دیموکراسی بونی دەسەڵات لە کوردستان دەستی پێکردوە وئیستاش دوای نەمانی پەرلەمان و شکستی موتوربەکردنی دیموکراسیەکەیان بە سیستەمی میلیشیایی کوردستان، بەدوای تاقیگەیەوەکن لە زۆنی سەوزدا بە سەلماندنی ڕەوایەتی دیموکراسی میلیشیایی.

بزوتنەوەی گۆڕان ئێستا هاوپەیمانی باڵی زۆرینەی یەکێتی یە و باڵی “ناوەندی بڕیار”ی یەکێتی بەم هاوپەیمانەی گۆڕان دەڵێن”میلیشیا ودزی نەوت”، کە هەرهەمان ڕەخنەی گۆڕان لە پارتیە، ئایا لەم زۆنی سەوزە و هەرێمی سلێمانیدا چ ڕێگاچارەیەک هەیە بۆ دەربازبون لەم کۆپیەی “پارتی” ؟ ئایا سلێمانیش دەبێ بەسەر چەند هەرێمدا دابەش بکرێ؟ لەم زۆنی سەوزەدا کە زۆرینەی دیموکراسی تیایدا حاکمە کێشەی کەرکوک چۆن چارەسەر دەکەن ،کە ئێستا میرنشینی سەوز لەبەرامبەر یەکتر و لەبەرامبەر پارتیدا شەڕیان لەسەر چاڵە نەوتەکانە،ئایا ئەمیش دەبێ هەرێمی سەربەخۆ یان سەربە سەوز یان سەربە زەرد بێ؟ بێگومان ئاکامی ئەم شێوە حوکمڕانیە شەڕی ناوخۆی ئەم میلیشیایانە و ململانێی بەردەوامیان لەسەر باڵادەستی و پەیڕەوی یاسای جەنگەڵە لە نێوخۆشیاندا ،کە مانەوە بۆ بەهێزترینیانە،بەهێزترین زۆن ،بەهێزترین ناوەند،بەهێزترین بنەماڵە، بەهێزترین میلیشیا و بەهێزترین کەسایەتی ،هتد. ئەم شێوازە لە حوکمڕانی شەڕێکی نەبڕاوە و هەمیشەییە کە ئێستا و ئایندەی سیاسی و کۆمەڵایەتی و ئابوری کۆمەڵگەی کوردستان بەرەو شیواندن و داڕمان و دواکەوتویی دەبات. قەیران و چەقبەستویی سیاسی و ئابوری ئێستا ئاکامی ئەم سیستەمە میرنشینیە نەوتیە میلیشیاییەیە.

هەرێمی سلێمانی یان هەرێمی سەوز

دابەشکردنەوەی کوردستان بەسەر دوو هەرێم و ستراتیژی باڵادەستی زۆنی سەوز بەسەر پارتیدا، هەمان تیۆری و سیاسەتەکە کە یەکێتی و پارتی وەک دوو میرنشین و ئیمارەت خۆیان بە عەمەلی پێی گەیشتون و پیادەیان کردوە. ئەم تیۆریانە تەنیا داڕشتنەوەی ئەو یاسایەیە کە بەسەر سیستەمی حوکمڕانیەتی ئەم حزبانەدا زاڵە و شتێکی تازە نیە.

بونی گۆڕان لە زۆنی سەوزدا و وەک هاوپەیمان و بونەوە بەبەشێک لەیەکێتی، هیچ قودسیەت نادا بەزۆنی سەوز و هەرێمی سلێمانی یەکێتی و گۆڕان هەرهەمان میلیشیایی دزی نەوت وداهات و دژی ئازادی بەڕێوەی دەبا کە چارەکە سەدەیەکە هاوشانی پارتی کوردستانی کردۆتە دۆزەخی خەڵکی کرێکار وفەرمابەر و مامۆستا و هەژار و ئازادیخوازی کوردستان و بەهەشتیشی بۆ بنەماڵەی تاڵەبانی و کۆسرەت و بەرهەم وسەرکردە و سەرمایەدارەکانیان ڕازاندۆتەوە. سیاس□کانی یەکێتی و پارتی لە ١٩٦٦ و ١٩٩٤ و بەبەردەوامی دوو ئیدارەیی و دووزۆنیان تاقیانکردۆتەوە ، قەیران و بنبەستی سیاسی و ئابوری ئێستاش لەوانەیە جارێکی تر بەرەو ئەو دوو ئیدارەیی و جیاکردنەوەی هەرێمی سۆران و بادینان و تەنانەت هەرێمی کەرکوک و زۆر دابەشکردنی تریان بەرێت. ئەمە لۆجیکی مانەوەیە بۆ بەهێزترین و لۆجیکی ئیمارەتی میلیشیاییە.

دوبارەکردنەوەی ئەم ناوچەگەریە بەزمانی تیۆری و بەناوی بزوتنەوەی ڕیفۆرمیستی پەرلەمانی هیچ ناگەیەنێت جگە لە شەریکی ئاسۆ و ستراتیژی یەکێتی بۆململانێ لەگەڵ پارتیدا لەدرێژەدان بە ناوچەگەری و مانەوە لەقاڵبی ئیمارەتێکی عێراقی و دەرنەچون لە فەلەکی ئێراندا . بەڵام سەیر لەوەدایە باڵەکانی یەکێتی خۆیان چونکە لەگەڵ پارتی هێشتا شەریکی حکومەت و داهاتی نەوت و بودجەن خاوەنی ئەم خولیانە نین. گۆڕانیش کە ئێستا وازی لە خولیاکانی ڕیفۆرمکردنی سیستەمی میرنشینی میلیشیایی نەوتی هێناوە دەیەوێ لەڕێگەی خولیای جیاکردنەوەی هەرێمی سلێمانیەوە ببێتە شەریک لە دەسەڵات و داهاتی دزراو وسیاسەتی یەکێتیدا. تیۆری هەرێمی سەوز و باڵادەستی زۆنی سەوزی ڕێبین و مەریوان نیشانەی ئیفلاسی ئەم جۆرە دیموکراسیەی گۆڕانە.

ناڕەزایەتیەکانی ئێستای کوردستان پێویستی بە بەدیلێکی سیاسی و ڕادیکا□□دایە کە وەڵامی بۆ کێشەکانی خەڵکی کوردستان پ□ب□□ت. تێپەڕبون لەقاڵبی مەمالیک و ئیمارەتی میلیشیاییدا و نەبون بە دەوڵەت پێویستی بە خستنەگەڕی بزوتنەوەیەکی سیاسی و جەماوەری ڕادیکاڵە کە کارلەسەر ئایندەی سیاسی ئەم کۆمەڵگە ئاسۆنادیارە بکا و بەرەو یەکلاکردنەوەی چارەنوسەکەی بەرێت تا چارەکە سەدەیەکی تریش ئەسیری دەستی دوو میلیشیانەبێ،کە یان داهاتەکەی دەدزن یان دەیکەنە یاری دەستی ئۆردوگان و قاسمی سلێمانی.

بەکورتی دەبێ چیتر خەڵک لەناوچەی یەکێتی تەنیا دژی پارتی و لەناوچەی پارتی تەنیا دژی یەکێتی نەبێ، بەڵکو دژی هەردوو بەرەو و بنەماڵەی دەسەڵات بێ و میرنشین و ئیمارەتی سۆران و بادینان

بێت.لەم جەنگەی یەکێتی و پارتیدا دەبێ هێزی جەماوەری ڕێکخراو ئەم دووو حزبە ناچار بەگەڕینی لەجیکی هێزی میلیشیاکان بە هێزی لەجیکی ئازادیخوازی بکا .پێویستە کوردستان لەجەنگەیی میلیشیا میرنشینە نەوتیەکانەوە بکرێ بە دەوڵەتێک کە مانای یاسا و ماف و ئینسانی تێدابێ تا چیتر ئەم حزبانە نەتوانن وەک ئیمارەت و شێخ نشین و موڵکی بنەماڵە ڕەفتار لەگەڵ خەڵکدا بکەن و هەرکات ویستیان زۆرن و هەرێم بەخۆیان جیابکەنەوە و شەڕی خۆیان لەسەر دزی و پۆست وەک چارەنوسی بە ئیرادەی خەلك بسەپێنن. تیۆری هەرەمی سەوز و ستراتیژی باڵادەستی زۆنی سەوز خۆی بەشێک لەم بێ ئیرادەکردنی خەڵک و گوێڕایەڵی و خۆشباوەڕی وکەوتنەدوای سیستەمی میلیشیاکانی یەکێتی و پارتی و بونە قوربانی ململانی و شەڕەکانیانە.

ئاسۆ کمال

١٤ سێپتێمبەری ٢٠١٦

دڵپیسی و نیازپاکی لە نێوان نادیە موراد و ئەوانی دیدا … عومەر محەمەد

١٦ی ئەیلولی ٢٠١٦ – سلێمانی

نادیە موراد کچێکی کوردی ئاین ئێزیدییە،لە دایکبووی ساڵی ١٩٩٣یە، ئەولەگوندی کۆچۆی ئێزدی نشین لە دایک بووە، کەلە ٣ی ئابی ٢٠١٤ دا گوندەکەیان لەلایەن چەتەکانی داعشەوە گەمارۆدراو لە ١٥ ئابدا هەموو پیاوەکانیان کۆمەڵکوژکران و ژنەکانیشیان بردن، نادیە موراد یەکێکە لەوکچانەی لەدەستی داعش ڕایکردو ئەمرۆ ١٦ی ئابی ٢٠١٦ لەبارەگای سەرەکی نەتەوەیەکگرتووەکان و لەمەراسیمەکی تایبەتدا شەرەف ونازناوی باڵیۆزی نیازپاکی عێراقی لەنەتەوە یەکگرتووەکان پێبەخشرا، بێگومان ئەمەش پەرچەکردارێکی گرنگی کۆمەڵگای نێودەوڵەتییە بە داعش و دەستکەوتێکی گەورەیە هەم بۆ کوردوهەم بۆ عێراق .

ئەمڕۆ رۆژێکی مێژووییە بۆکورد، ئەگەرچی هەمیشە بەگومانەوە

د□وانم□ ه□رج□و□□و قسەیەکی ئەوکەسانەی پێگەی نێودەوڵەتیان هەیە،گومانەکەشم لەوەیە لە مێژە ئەم میللەتە بەپێشچاویانەوە پێشێلکاری گەورەی هەتا ئاستی کۆمەڵکوژی دەرهەق دەکرێت و هەوڵی سڕینەوەی دەدرێت و بەپێشچاوی جیهانەوە نەک جارێک، دەیان جار تاوانی کۆمەڵکوژی کوردان ئەنجامدراوە، وەلێ ئەم کەسایەتیە نێودەوڵەتیانە تەنها لەبەر بەرژەوەندی ئابوریان لەپێش هەموویانەوە لەبەر (بۆنی نەوت) نەخۆیان و نە دامەزراوەو رێکخراوەکانیشیان قسەیەکیان نەبووە بەقازانجی کوردی ستەملێکراو بێت. هەر هیچ نەبێت هەڵوێستێکیان هەبێت بۆ رێگرتن لەوتاوانەو رێزگرتن لەو پەیماننامانەی خۆیان لەمەر قەدەغەکردنی تاوانی جینۆسایدو پاراستنی مافەکانی مرۆڤ وئابڕوی مرۆڤایەتی دەریانکردوون و واژۆیان کردوون.

بۆیە ئێستا کە نادیە موراد لەباوەشی بانکی مۆندا دەبینم،ناتوانم میهرەبانی و ئینساندۆستیان بخەمە پێش ئازایەتی نادیەموراد، چونکە ئەوەی نادیەی رزگارکرد ئازایەتی خۆی بوو بە هاوکاری ماڵێکی عەرەبی بەویژدان، نەک هەوڵ وکۆششی سیاسیەکان، کاتێک لەدەستی چەتە بەدرەفتارەکانی داعش هەڵهات و گەیشتەوە کوردستان، ئازایەتی خۆی بوو کەوا دەستەوسان دانەنیشت،هەر هیچ نەبێ نەبووە پاڵەوانی ز□یلی سەرشاشەکانی تیڤی ومیدیای کوردی، کەهەمیشە شاشەکانیان پڕن لەم قوربانی□ ز□یلانەو کارەکتەرە چالاکەکانیشیان فەرامۆش کردووە، ئەوە ئازایەتی خۆی بوو قایل نەبوو ببێتە ژنێکی ز□یلی ناو کەمپی ئاوەرەکان، قایل نەبوو بەپیتاکی ئاوارەیی ژێرچادرەکان بژی وشەوان بەداماوی ڕۆژ بکاتەوە،ئەی ئەگەر وانەبووایە چۆن دەبووە کارەکتەرێکی ئەکتیف ؟

نادیە موراد بەپێچەوانەی لۆژیکی ئەوانەی ژنیان پێ زەعیفەوکەم عەقڵە،دەڵێت: ئەوەی من گەیاندمە ئەنجوومەنی ئاسایش و وڵاتانی دیکە، ئەو کارەساتانە بوون کە داعش بەسەر کچ و ژنی کوردی ئێزدی هێنا و من بەچاوی خۆم بینیبوومن. هاواری من لەو شوێنانە تەنیا بۆ گەلەکەم نەبوو، بەڵکو مەبەستم بوو بە جیهان بڵێم کار بۆ هەموو ئەوانە بکەن کە بوونەتە قوربانیی دەستی داعش. من وا هەست دەکەم هەتا ئێستا بە ئامانجەکەم نەگەیشتووم، کارێکم نەکردووە بۆ ئەو پیر و گەنجانەی کەوتوونەتە دەستی داعش. ئەوەی من مەبەستم بوو بیگەیەنم ئەوە بوو کە داعش دژی مرۆڤایەتییە، دژی ژنان و منداڵانە، دژی هەموو ئاینێکە.) کە ئێستا نادیە موراد لەباوەشی (بانکیمۆن)ی سکرتێری گشتی نەتەوەیەکگرتووەکاندا دەبینم هەست بەجۆرێک دڵنیایی دەکەم،لەبەرئەوەنیە کە ئامێزی سکرتێری نەتەوە یەکگرتووەکان سەلامەتیمان دەپارێز نا لەبەرئەوەیە ئەو ئامێزە

هەندەی سیاسییە، هەندە هاوسۆزییەکی فریودەرانە نییە. واهەست دەکەم دەبێت مرۆڤایەتی هەلوەستەیەک لە ناپەسەندی خۆی بکات و دەستی داعش وداعش ڕەفتارو ئەوانەش کورت بکاتەوە کەلە پشتییەوەن . ئەوانیش تێگەیشتوون کەمەترسییەکە لەعێراق وسوریادا قەتیس نابێ بەڵکو مەترسییەکی جیهانییە.
نادیە موراد بەهەموو جیهانی گوت ژن لاوازو کەم عەقڵ نییە، سەرچاوەی فەسادو داوێن پیسی نییە، بەڵکو ئەوانە کەم عەقڵ و لاوازن کە ژن تەنها وەک کەرەستەیەکی سێکسی ومنداڵ خستنەوە دەبینن، تەنانەت لەدیلکردنیشیاندا هەروا مامەڵەیان لەگەڵدا دەکرێت، راستە ئەوە بۆیەکەمجارە لەدوای تاوانێکی جینۆساید بەم شێوەیە گوێ لەکورد دەگیرێ و ژنێکی کورد بەهۆی ئازایی و ئازادییەوە هەنگاوەکانی سنوری ناوخۆ دەبەزێنێ و ناوپێگەی دەترازێتە کایەی نێودەوڵەتییەوە و متمانەی کۆمەڵگەی نێودەوڵەتی بەدەستدەهێنێت و نازناوی باڵیۆزی نیاز پاکی پێ دەبەخشرێت.
نادیە لەخۆرا ناڵێت: "متمانەم بە حکومەت و سیاسەتی کوردی نەماوە" ئەو باش دەزانێت لەهەرێم چ دەگوزەرێ بێگومان ئەگەر سیاسەتمەداری کورد بیویستایە تێبگات لەدوای ساڵی (١٩٩١)ەوە دەرفەتی هاوشیوە بۆ دەربازبوانی ئەنفال وکیمیابارانیش، هەبوون بەڵام نەیانویست تێبگەن و گوێی خۆیان لەهەر دەنگێکیش کەڕکرد کە دەیویست لە دەردی شەرمنی وتێگەیشتنی کۆڵەواری رزگاریان بکات، بۆیە هەموو ئەو دەرفەتانەیان کوشتووەو خستنەڕوی ئەوکەسایەتیانەیان بەپێویست نەزانیوە. خۆئەگەر دەرفەتێکیش هەڵکەوتبێت بەرپرسان و وەزیرو گزیرەکان لەبری کارەکتەری گرنگ و شایەتحاڵی گرنگ کادیروخزم وناسیاوەکانیان ناردووەتە دەرەوەو دەسەی کۆمەڵکوژیان بەقوربانی گەشتی ئەوروپاوئەمریکای خزم و کەسەنزیکەکانی خۆیان کردووە، دەنا لەتاوانی ئەنفالیشدا نەک نادیەمورادێک بەڵکو دەیان نادیە موراد هەبوون کە دەسەی ئەنفال بگەیەنێ ناوەندە گرنگەکانی جیهان و هەموو ئەوانەش شەرمەزاربکەن کە هاوسۆزبوون لەگەڵ بەعس وشۆڤێنیزمی عەرەبی و تورکی وفارسی.
بەگرتنی شەنگال نەک هەر پەردە لەسەر روی چەتەکانی داعش بەڵکو لەسەر کۆی بیرو ڕەفتاری شۆڤینیزمی عەرەبی و ئیسلامی پەردەیان هەڵماڵدرا، ئەوەی لەمێژودا لەتەموومژدا مابووەوە تاوان و بەدڕەفتارییەکانی داعش بە وێنەی دیجیتاڵی خستیانەوە بەردەم رای گشتی، ئەوەی لە بارەی ئەتکردن وکرین وفرۆشتنی ژنانەوە لە ئەنفالدا دیزە بەدەرخۆنەکرا ئەمجارە داعش بەلاقەکردنی ژنانی ئێزدی بەئاشکراو بەبێ پەردە سەلماندیانەوە، ئەوان چ لە ئەنفال وچ لە شەنگال ویستیان زیاتر ئابڕوی کوردو ئاینی ئێزدی بەرن، بەڵام بەو

تاوان و بەردرەفتارییەیان نەک هەرخۆیان لەسەر ئاستی جیهان ریسواترکرد بەڵکو نیشانەی پرسیاریان لەسەر پیرۆزیەکانیشیان دانا و ژنانی ئێزدی نەک هەرداعش و لاقەکارانیان ریسواکرد، بەڵکو هەموو ئەوانەشی ریسواکرد کەهاوسۆزو داعش ڕەفتارن.

هەرچەنەک بێت مەرجعی فیکری سوننی عەرەبی بەتایبەتی و مرجعی فکری عەرەبی وتورکی دەڵا داعش و هاوپەیمانەکانی و ئەوانەشی هاوسۆزو هاوپەیمانیانن لەجەنگدا بردیانەوە بەڵام ئەخلاقیان دەراند، موصڵ وشەنگالیان گرت بەڵام ئابروی دەسەڵاتدارەتی تورک وعەرەبیان برد.

نادیه موراد لەلایەن داعشەوە گیراو دەستدرێژی کرایە سەرناموسی بەڵام ئەستا بووەتە شەرەفی هەموو کوردەکی بەشەرەف و هەموو مرۆڤەکی ئازادیخواز بەیە ئەستا هەر نوێنەرایەتی ئەو ژنانە ناکات، کە دەستدرێژیان کراوەتە سەر بەڵکو نوێنەرایەتی هەموو کوردەک وعەراقییەکی بەشەرەفیش دەکات لە نەتەوەیەکگرتووەکان . ئەوکچەی داعش ویستی ئابروی بەرێت ئەو ئابروی داعش وهەموو داعش ڕەفتارەکیشی برد بەتایبەتی لەماوەی ئەم چەند مانگەدا هەنگاوەکانی هەندە گەورە بوون هەرگیز پێشتر لەسیاسەتمەداری کوردی باشور نەوەشاونەتەوەو وبیریان لەی نەکردووەتەوە.

سەیرە ..! لەکاتێکدا سیاسەتمەدارانی خەڵکی کورد نادیەمورادیان فەرامۆش کردووەو لەی ناپرسنەوە، کە ئەو چ پێویستی بەوان نیە، بەڵکو ئەگەر سیاسەت وحیکمەتی سیاسی لەگۆڕێ بێت ئەوا ئەوان پێویستیان پێیەتی ! ئەو کچە ئەستا بووەتە ڕەمزەکی گرنگ کەچی نەک هەرشانازی پێوەناکەن بەڵکو هەستیشی پێناکەن ! لەکاتێکدا دەزگاکانی راگەیاندن هەواڵی سەردانی فەرماندەو سەرۆک خەڵکانیان بۆ وڵاتان گەرم کردووە، کەلەماوەی ٢٥ ساڵی رابوردوودا ئەم سەردانانە هیچ بەرهەمەکیان بەکورد نەبووە، کەچی نادیە موراد وڵاتان دەگەڕێ و لەناو هۆڵی پەرلەمان و ناوەندی نێودەوڵەتی و ڕێکخراوە نیودەوڵەتیەکان و لەوانەش گرنگتر لە بەردەم ئەنجوومەنی ئاسایشی نێودەوڵەتی و کۆنگرێسی ئەمریکادا دەردەکەوێ و قسەدەکات و پێگەو ئابروی کورد بەرزەو هەوراز هەڵدەکێشێ. سەیرە تەنانەت پەرلەمانی وڵاتی کوەیت پێشوازی لێدەکات و ڕێزی لێدەنێ، بەڵام لەهەرێمی کوردستاندا نەک هەر سەرۆکایەتیەکان و حزب و ڕێکخراوەکان بەڵکو کەناڵەکانی میدیاش، بێبایەخەوە تەماشای ناکەن و گرنگی پێ نادەن ! ئەوەی نادیە دەیکات وئەوەی دەسەڵات ومیدیا لەی بێدەنگ و بێباکن ئاماژەیەکی رونە کەوا لەهەرێمی کوردستان سیاسەت بایەخیکی بۆ ئەوان نیە،ئەوەی هەیە بازرگانی ودامەزراندنی پێگەی خەڵکی بازرگانەکانە. نەک بەهای مرۆڤ و چارەنوسی کورد وپێگەی سیاسی کوردان چ جای دەوڵەتی کوردی. بەدەنیایی ئەگەر نادیە موراد هەمیشە

لەکەناڵەکاندا ئامادەی گریان وکروزانەوە بوایە، ڕەنگە زیاتر جێگەی بایەخ بووایە، چونکە ئەم میدیایەی باشور هێندەی بەدوای لایەنی سۆزداری مرۆڤەوەیە هێندە بەدوای سەرخستنی دۆسێ گرنگەکان و عەقڵانیەت وکارەکتەری بنیاتنەروبەهێزەوە نیە . گومانی ناوێ ئەگەر نادیە موراد کچی سەرۆک خێڵێک بوایە یان دەکوژرا، یان چیرۆکەکەیان بۆ ئاوەژو دەکردەوە ئەوسا دەبووە قارەمانێکی لۆکاڵی و خاوەن پێگەی بنەماڵەیی نەک خاوەن پێگەی نێودەوڵەتی .

گۆڕانکاری … جیهاد موحەمەد

گۆڕانکاری، بەو حیزب و بزووتنەوانە ناکرێت کە خۆیان لەسەر دژایەتیکردنی گەندەڵی و تاڵانچێتییەکەی پارتی و یەکێتی دروستدکردووە یان دروستدەکەن. گۆڕانکاری بە حیزب و بزووتنەوەیەک دەکرێت کە هەوڵ و خەبات لە پێناوی گۆڕینی ت□وەقوعات و جیهانبینی گشتی خەڵکدا بکات، گەشە بە بیرکردنەوە و عەقڵ بدات. لێرەشدا گرنگە ئەوە بڵێین کە ئەم جۆرەش لە حیزب و بزووتنەوە سیاسیانەش قورسایی ئەرکی گۆڕانکاری لە تەوەقوعات و جیهانبینی تاک و کۆمەڵگەدا ئەوەند□ی ک□ زەوینە خۆشبکەن بۆ گەشەی بیر و عەقڵ، بۆ گۆڕینی کولتووی کۆمەڵایەتی و سیاسیی دواکەوتوو بۆ کولتوورێکی دیموکراسییانە، زەوینە خۆشکات بۆ بە دامەزراوەییکردنی هەموو دامەزراوە حکومیی و ناحکومییەکان، بۆ پێکھێنانی پەروەردەیەکی دیموکراسیانە و سەردەمیانە کە غەمی گەورەی بونیادنانی مرۆڤبوون و مرۆڤایەتیی بێت لە عەقڵیەت و بیرکردنەوەی قوتابیدا، تەنانەت لە پەروەردەی ساوایاندا، چ لە باخچەی ساوایان و چ لە ناو خێزانەکاندا وەک یەکەیەکی کۆمەڵایەتی سەرەکی. هەموو ئەمانەش بە یاساگەلێکی مەدەنییانە ڕێکدەخرێت و دەچێت بەڕێوە و هەر بە یاساش لێپرسینەوەیان لەگەڵدا دەکرێت. کەواتە حوکمڕانییەک دادەمەرزێنن کە هەموو خەڵک ڕاستەوخۆ یان ناڕاستەوخۆ بەشداری تێدا دەکات.

ئەو حیزب و بزووتنەوانەی کە تەنها خەریکی خوتووکەدانی خەڵکن بەوەی کە ئەمان هاتنە سەر حوکم و بوون بە حوکمڕان ئیتر شتێک نامێنێت پێی بووترێت بێ موچەیی و موچەبڕین، یان شتێک نامێنێت پێی بوترێت نەبوونی کارەبا؛ نەبوونی ئاوی پاکی خواردنەوە و نەبوونی خزمەتگوزارییە گشتییەکان، ئاخر ئەمانە و دەیانی وەک ئەمانە

مافێکی سەرەتایی خەڵکە. ئەم مافە سەرەتاییانە هەندە سەرەتایین کە لە زۆربەی حوکمڕانییە دیکتاتۆری و تۆتالیتارییەکانیشدا کە لەوانلەو بوون لە ستەمکاری و چەوساندنەوە و سەرکوتکردن هەبوون و زەوتنەکراون، بەڵێ ئەم جۆرە حیزب و بزووتنەوانە جیهانبینی و خەونی تاک و کۆمەڵگە کورت و کورتەر دەکەن، خەونە گەورەکان دەکوژن و خەڵکی فێری ئەوە دەکەن کە داوای تێرکردنی غەریزە ئاژەڵییەکانی بکات و هیچی دیکە.
ئەفسووس ئەم مۆدێلە سیاسییەی حوکمڕانی پارتی و یەکێتی لە ماوەی چارەکە سەدەیەکدا جگە لەوەی کە ئەم مافە سەرەتاییانەی خەڵکیان زەوتکردووە، بە هاوکاری ئەم جۆرە لە حیزب و بزووتنەوەی ئۆپۆزسیۆن هەموو هەوڵ و بیرکردنەوەی خەڵکی هێندە نزمکردۆتەوە کە تەنها داوای دابینکردنی مافە سەرەتاییەکانیان دەکەن و هیچی دیکە، ئەمەش بمانەوێت یان نا بیرکردنەوەی خەڵک کورتدەکاتەوە لە چاکسازییدا، چاکسازیش بە واتای درێژەدان بەم حوکم و مۆدێلە سیاسییە گەندەڵەی پارتی و یەکێتی، کەواتە دەتوانین بڵێین ئەم جۆرە لە حیزب و بزووتنەوەی ئۆپۆزسیۆن کە قاچێکی لە ناو خەڵکدایە و قاچەکەی دیکەی لە ناو دەسەڵاتە سیاسییە گەندەڵەکەدایە پارێزەری دەسەڵاتە سیاسییە گەندەڵەکەیە. ئەم داواکردنی چاکسازییە، کە خۆی لە دابینکردنی مافە سەرەتاییەکاندا دەبینێتەوە بە ئاسانی وای لە خەڵک کردووە کە دوای ئەو حیزب و بزووتنەوانە بکەون کە ئەم مافە سەرەتاییانەی خەڵکیان کردووە بە کەرستەیەک بۆ خەڵک کۆکردنەوە و دەنگدەران لە دەوری خۆیان، ئەویش بەم دوو هۆکارە: یەکەم/ ناهۆشیاری سیاسیی و کورتبینی خەڵک، کە وا ڕاهێنراوە تەنها بیر لە ژیانی ڕۆژانەی و مافە سەرەتاییەکانی بکاتەوە. دووەم/ ئەم جۆرە داواکارییانە ئاسانە و خەبات و تێکۆشانێکی قورس و گرانی ناوێت، ڕەنگە بە ئاسانیش دەسەڵاتە حکومڕانییە گەندەڵەکە ئەم داواکاریانە جێبەجێ بکات بۆ ئەوەی وەک دەرمانێکی سڕکەر خەڵکی پێ بێهۆش بکات و درێژە بە دەسەڵاتی سیاسیی گەندەڵ تاڵانچێتییەکەی خۆی بدات.
لە ڕاستیدا کۆبوونەوەی خەڵکی لە دەوری حیزبێک یان حیزبگەلێک کە پەیامی ئەوە بدات بە خەڵک کە دەخوازێت ئەم مافانە بگەڕێنێتەوە بۆ خەڵک خۆی لە خۆیدا نەرێنی و عەیبەیەک نییە، بەڵکو زۆریش ئەرێنی و باشە، بەڵام کێشەی بیرکردنەوەی من لێرەدا لەگەڵ ئەم جۆرە حیزب و بزووتنەوانەدا ئەوەیە کە لە هەمان خولگەی سیاسەتی یەکێتی و پارتیدا دەسوڕێنەوە، واتە خەڵک ڕاناهێنن بە دەربازبوون لەم جۆرە لە حوکمڕانی، بەڵکو تەوقوعات و جیهانبینی خەڵک هێندە نزمدەکەنەوە کە پێدانی موچە و بوونی کارەبا و ئاوی خواردنەوەی پاک و نەمانی گەندەڵی یان هەندێک خزمەتگوزاری دیکە هەموو شتێک بێت!.

شتەکی دیکەی ترسناک کە من هەستی پێدەکەم، ئەوەیە کە هەموو حیزبەکانی کوردستان و زۆربەی زۆری ڕۆشنبیران و ڕەخنەگرەکانی ئەم ڕەوشە قەیراناوییەی ئێستای خەڵکی کوردستان تەوەقوعات و جیهانبینییان ئەگەر نەشتوانم بڵێم بە تەواوەتی وەک یەک وان، دەتوانم بڵێم زۆر لە یەکترییەوە نزیکن.

بە گشتی لە هەموو ڕۆژهەڵاتی ناوین و ئەو وڵاتانەی پێیان دەوترێت وڵاتانی ئیسلام یان جیهانی سێیەم، جیهانبینییەکی نەریتی و دینیی باڵیکێشاوە بەسەر عەقڵییەت و بیرکردنەوەی زۆربەی زۆری خەڵکدا، ئەم جیهانبینییە نەریتییە هێندە بەربڵاو و کاریگەرە بە دەگمەن حیزبی سیاسی و ئیلیتی ڕۆشنبیر و نووسەران و کتێبنووسەکان و ڕەخنەگران و بەرەی ناڕەزاییەتی بە حوکمڕانییە نادیموکرات و دیکتاتۆر و تۆتالیتارەکان لەوی دەربازبوون و توانیوانە عەقڵ و بیرکردنەوەی خۆیان ئازاد بکەن لەم جیهانبینی و تەوەقوعاتە نزم و نەریتییە دینی و دواکەوتووە، کە لە هەناوی قۆناغی خێڵەکی و دەرەبەگایەتییەوە سەرچاوەی گرتووە. بە بڕوای من کێشەی سەرکی خەڵک، کە ناتوانێت حوکمڕانییەکی دیموکراسیانە و سەردەمیانە دامەزرێنێت و بیهێنێتە ئاراوە ئەم تەوەقوعات و جیهانبینییە نزمەیە.

جیهانبینی و تەوەقوعاتی خەڵکی خۆی لە هێزی خێڵ و خزمایەتی و تایەفەگەرێتیدا دەبینێتەوە. ئەم جیهانبینی و تەوەقوعاتە خەڵکی گشتی دابەشکردووە بەسەر چەند حیزبێکی بنەماڵەیی و خێڵەکی و تایەفەگەرێتی و ناسیۆنالستی و نەژادپەرستیدا، کە زۆرێک لەم حیزب و هێزانە جڵەوی حوکمیان گرتۆتە دەست و حکومەت و دەوڵەتی دیکتاتۆر و تۆتالیتار و چەوسێنەر و ستەمکار و داپڵۆسێنەریان بە خۆیان دامەزراندووە و بووشن بە بریکار و هەڵسوڕاوی دەستی کۆمپانیا زەبلاحەکانی جیهانی سەرمایەداری. ئەم جۆرە لە بیرکردنەوە تەسک و عەقڵییەتە دواکەوتوو و نەریتییە هێندەک جار خەڵکی دابەشکردووە بەسەر ناوچەگەرێتی و دەڤەرچێتیشدا.

ئەم جۆرە عەقڵییەت و بیرکردنەوە دامەزراوە کارێکی کردوە، کە مرۆڤەکان کەسایەتی و شکۆی خۆیان لەم گروپانەدا دەبیننەوە، ئەوی لەم گروپانەدا نەبێت شکۆمەند و مەزن نییە! بۆیە بە دەستەجەمعی و بە حەشامانی گەورە خەڵکی بە ئەوەی هەست بە خۆیان بکەن بوون بە کۆیلەی ئەم حیزب وحوکمڕانانە، خودی خۆیان بوون بە ئامرازێکی بەهێز بە درێژەدان بە ستەمکاری و چەوساندنەوەی خۆیان و هەموو گەل و کۆمەڵگەکەیان. ئەوەی کە پارتی و یەکێتی و حیزبەکانی بەرەی کوردستانی هێنایە سەر حوکم، کە بوون بە مۆدێلێکی سیاسی زۆر ستەمکار و چەوسێنەر و داوپڵۆسێنەر، ئەوە خەڵکی ستەملێکراو و چەوساوە و ڕەشوڕووت بوون، کە بە چەپڵەڕێزانەوە ڕۆژی هەڵبژاردنە

پێ لە ساختەییەکانیان کردبوو بە جەژن و بە لەشاو دەچوون بەرەو سندوقی دەنگدان. ئەوە خەڵک خۆیان بوون بە درێژەدان بەم مۆدێلە سیاسییە گەندەڵە دایک و باوک و باپیرە نەخۆش و کەنەفتەکانیان بە کۆڵ و بە نەقالەی خەستەخانەکان دەبرد بۆ دەنگدان و ئەمشیان کردبوو بە نیشتیمانپەروەری و پیرۆزیی دەنگدان، کار گەیشتبووە ئەوەی هەرکەسێک دەنگی نەدایە تەخوینیان دەکرد.

ئەم حیزب و حکومەتانە تەنها بە ستەمکاری و چەوساندنەوە و سەرکوتکردن وازناهێنن، بەڵکو هەر جارە و بە ناوێکەوە بەردەوامی دەدەن بە شەڕێکی نەگەریس و نەبڕاوە لە نێوان خەڵکی ڕەشوڕووتدا، جارێک بە ناوی دین و پاراستنی دین؛ بە ناوی تایفەگەرێتی سوننی مەزهەب و شیعەگەرێتیی؛ جارێکی دی بە ناوی نەتەوە یان مافی نەتەوە و ناوچە و دەڤەر و شارچێتییەوە. ئەگەر ئەمانەش نەبوون بە کەرستەیەکی شەڕ هەڵگیرسان، ئەوە بە ناوی پاراستنی (سیادەی) دەوڵەت و سنورپارێزییەوە ئەم شەڕە بەرپا دەکەن. دەیان سەدەیە بەم ناوانەوە شەڕەکان بەردەوامن و گوشت و خوێنی مرۆڤی دەرخوارد دەدرێت. لە دوای هەر شەڕێکیش هەژموون و دەسەڵاتی ستەمکار و چەوسێنەری ئەم یان ئەو لایەن بە جۆرێک بەهێز دەکات کە دەخوازێت لایەنی بەرامبەر بە تەواوەتی بسڕێتەوە، هەر ئەم هەژموونەشە کە دەبێتە هۆکاری بەرپابوونی جینۆساید، دەیان جار لە ژێر ناوی جۆراوجۆردا جینۆسایدی ئەم نەتەوە یان ئەو نەتەوە، ئەم دین و تایەفەی دینی یان ئەو تایەفەی دینی بە جۆرێک لاوازبوون کە خەریکبووە بنەبڕ بن یان بە تەواوەتی بنەبڕ بوون و فەوتاون.

لە باشترین حاڵەتدا، کە بە حساب سەرکەوتنی گەل و خەڵکی ئازادیخوازە لەم شەڕانەدا، بە نموونە وەک ڕاپەڕینەکەی ساڵی ١٩٩١ی خەڵکی کوردستان، کەچی چونکە لایەنی بە ناو (شۆڕشگێڕ)، یان لایەنی بە ناو نەتەوە پارێز و نیشتیمان پارێز داڕزاوی دەستی هەمان عەقڵییەت و بیرکردنەوەیە، هەمان هەستی دەسەڵاتخوازی و داگیرکەری هەیە، هەندەی پێناچێت خەڵکی تووشی هەمان دەردیسەری و چەوساندنەوە و ستەمکاریی دەکاتەوە، وەک لە کوردستاندا خەڵکی لە سەر دەستی(شۆڕشگێڕەکانی) پارتی و یەکێتیدا ئەوە زیاتر لە چارەکە سەدەیەکە خەڵکی خراپتر لە جاران تووشی چەوساندنەوە و ستەملێکردن بوونەتەوە.

ئەم دۆزانە، وەک دۆزی کورد بە نموونە، یان دۆزی دین و ئاینزایەک، کە دەکرێن بە کەرەستەی شەڕەکانی نێوان خەڵک، خۆیان لە خۆیاندا مافێکی ڕەوایە کە خەبات و تێکۆشان بکرێت لە پێناویدا بۆ ئەوەی جینۆساید نەکرێن، یان لە پێناوی ئەوەی مافی نەتەوەییان یان دینییان لە ژێر هەژموونی نەتەوەیەکی دیکە و دینێکی دیکەدا لاواز

نەبێت و نەفەوتێن، واتە مافی خۆیانە شکۆمەندی بە خۆیان بگێڕنەوە، بەڵام کێشەکە لەوەدایە، کە هەرچەن نەتەوەی سەردەست یان دینی بەهێز و داگیرکار هێز بەکاردەهێنێت بۆ داگیرکاری و هەژموونگەرایی خۆی و لەم پێناوەشدا دەخوازێت بەرامبەری بسووتێنێت و بیسڕێتەوە، ئەم عەقڵیەت و بیرکردنەوەیە، بووە بە عەقڵیەت و بیرکردنەوەی نەتەوە و دین و گروپە بچکۆلە چەوساوە و ستەملێکراوەکانیش، بۆیە ئەوەی کە کراوە بەرامبەریان ئەمانیش لە ڕێگەی حکومڕانییەکەی خۆیانەوە گەر بۆیان بلوێت هەمان شت دەکەنەوە بەرامبەر بە نەتەوە و دینەکانی دیکەی کە جاران ستەمکار و چەوسێنەر بوون، واتە هاوکێشەکە هیچ گۆڕانکارییەکی تێدا ناکرێت، بەڵکو تەنها جەمسەرەکان دەگۆڕدرێت.
شتێکی دیکە کە زۆر ترسناکە! ئەوەیە کە ئەم عەقڵیەتە و بیرکردنەوەیە شۆڕبۆتە خواری خوارەوەی یەکە کۆمەڵایەتییەکان و زۆربەی زۆری تاکەکانی کۆمەڵگاشی گرتۆتەوە. ئەگەر تێبینی بکەین لە خێزاندا چۆن باوک باوکسالاریی دەکات، چۆن براگەورە بە سەر دایک و خوشک و برای بچکۆلەیدا دەخوڕێت و فەرمان دەردەکات، بە هەمان شێوە ئەم عەقڵیەتی باوکسالارییە دەبێت بە عەقڵیەتی تاک بە تاکی خێزانەکە و لە بچوکترین دەرفەتی دروستکردنی قەوارەیەکی دیکەی خێزانیدا هەمان عەقڵیەت و بیرکردنەوە دووبارە دەبێتەوە، ئەم عەقڵیەت و بیرکردنەوەیە بۆماوەییە و بە درێژایی سەدان ساڵە خەڵکی ئەم وڵاتانە دەناڵێن بە دەستییەوە و ڕزگاری و سەرفرازی و شکۆمەندی مرۆڤەکان ژێر پێدەخرێت و بەردەوامیش بەم ناوانەوە شەڕەکان درێژەیان هەیە. واتە وەک پێشتر ئاماژەمان پێدا، ئەو هاوکێشەیەی کە چەوسێنەر و چەوساوەی تێدایە هەڵناوەشێتەوە، بەڵکو لە باشترین حاڵەتدا گۆڕانکارییەکان، خۆیان لە ئەمسەر و ئەوسەرکردنی هاوکێشەکەدا دەبیننەوە، ئەوەی جاران چەوسێنەر و ستەمکار بووە ئەمڕۆ دەبێت بە چەوساوە و ستەملێکراو. دەشبێت ئەوە بزانین هەمیشە چەوساوە و ستەملێکراو زۆربەی زۆری خەڵکە ڕەشوڕووتەکەیە، واتە لە هەردوو حاڵەتەکەدا خەڵکی رزگاریان نابێت لە مەنگەنە و دەستاڕی هاڕینەکە. ئەم لەسەر حوکم بێت یان ئەوە لەسەر حوکم بێت، گۆڕانکارییەکە تەنها ئەوەندەیە کە دەستاڕەکە چێتە ژێر دەستی چەوسێنەر و ستەمکارێکی دیکە. کەواتە ئەم شەڕانە شەڕی خەڵک نەبوون، بەڵام کوێرانە و نەفامانە کردوویانە بە ناوی رزگربوونیانەوە.
شەڕی خەڵک لەم سەردەمەدا، شەڕێکە کە دژی نابەرابەری و نایەکسانی و نادادپەروەری دەکرێت. بە بروای من شەڕێکە لە پێناوی هێنانە ئارای حوکمێکی ڕاستەقینەی دیموکراسیدا دەکرێت، شەرێکی لە پێناوی

ئازادییەکانی تاک و تاکگەرییدا دەکرێت، شەڕەکە لە پێناوی نەمانی چەوساندنەوە و ستەمکاریی و هەڵاواردن و جیاکارییەکاندا دەکرێت، شەڕەکە لە پێناوی پێکهێنانی دەستورێکی مەدەنیانەدا دەکرێت کە هەموو مافەکانی تاک و نەتەوە و کەمەنەتەوە و دین و ئاینزایەک دابنین بکات بە یاساگەلێکی مەدەنیانە و مۆدێرنانەی سەردەم.

جیهاد موحەمەد
١٦/٠٩/٢٠١٦

یادی تاوانی کۆمەڵکوژی گەلی زیلان (دۆڵی خوێن) … د.ناجح گوڵپی

پێش 76 ساڵ و لە 18/ ئەیلولی ساڵی 1930 دا دەوڵەتی ڕەگەز پەرستی تورکیا تاوانێکی تری کۆمەڵکوژی دژ بە گەلی کورد لە باکوری کوردستان،ئەنجام دا، لە دۆڵی زیلان (گەلی زیلان) لە ناوچەی ئەرگیش لە پاریزگای وان ، بەمەبەستی دامرکاندنەوەی راپەڕینی ئاگری.
دەوڵەتی تورک دڕاندانە کەوتە کوشتنی خەڵک و سوتاندنی گوند ەکانی دۆڵی زیلان ، کە سەرجاوە کوردیەکان دەڵێن (47000) کەسی بێ دیفاع کۆمەڵکوژ کران لەلایەن سوپای دەوڵەتی تورکەوە، لەوکاتەوە ناوی دۆڵی زیلان گؤراوە بە دۆڵی خوێن ،جونکە خوێنێکی زۆری تێدا ڕژا.
سەرچاوەکانی دەوڵەتی تورک(ڕۆژنامەی حوریەت) دانیان ناوە بە کوشتنی 15000 پانزە هەزار کەسدا لەو کۆمەڵکوژیەدا، بەلام نوسەری کورد حسن هوشیار سردی کە خۆی شایەت حاڵی ئەو کۆمەڵکوژیە بوە دەڵێ لە ئەنجامی کاول و وێرانو سوتاندنی 180 گوندی کوردی لە ناوچەکە 47 هەزار مرۆڤی بێتاوان لەژن و مناڵو پیر کۆمەڵکوژ کراون، و سەر بە هۆزەکانی (حسنا ، زیلان، سبکان، ئەدمان).
شۆڕش یان راپەرینی ئاگری داغ:
لەدوای خامۆش بونی شۆڕشی شیخ سەعیدی پیران لەساڵی 1925 ، زۆرێک لەفەرماندە سەرباز وجەکدارانی ئەو شۆرشە خۆیان نەدا بەدەستەوە لەشاخ و گوندە دورە دەستەکان مانەوە، بەوایان بە لە بوردنی

درەزناەی دەولەتی تورک نەبوو، دواتر لەچەندین شوێن دەستەی چەکداریان دروست کرد لەناوچەکانی تری باکوری کوردستان ،تاکو سوپای تورک بە باشی نەی پەرژەتەسەر دامرکاندنەوەی شۆڕشی ئاگری کەلەساڵی 1927-1930 خایاند، لە شاخی میلاتۆ سەر بە قەزای خیرزان دەستەی چەکدار دروست بوو، هۆزی کرسان لە جزیرەی بۆتان ئەوانیش دەستەی چەکداریان درست کرد ، لە شاری فارقین، و لیجە ،ئامەد،بینگۆل کە چەندین دەستەی چەکداری زازا دەستیان بە خەبات کرد، لەگەڵ چەندین دەستەی چەکداری تری هۆزە کوردەکان ، کە داوای مافی نەتەوەیی خۆیان دەکرد، ئەم دەستە چەکدارانە پاش کەبونەوە بەیاریان دا پەیوەست ببن بە شۆڕشی ئاگری وە دوای بڕینی زیاتر لە 700 کیلۆمەتر بەپێ تەڤلی شۆڕش بوون.

شۆڕشی ئاگری بەسەرکردایەتی جەنەراڵ ئیحسان نوری پاشا بوو* لەدوای هەڵسوکەوتی حکومەتی ئەتاتورک لەگەڵ کوردان و دامرکاندنەوەی شۆڕشی شیخ سەعید، ئەوکات ئیحسان نوری پاشا ئەفسەر بوە لە سوپای تورکیا، ئیتر بەهۆی کردەوەی نامرۆڤانەوە دژی هاو ولاتیو هاو زمانەکانی واز دەهێنێ لە سوپا و هەوڵی تۆڵە سەندنەوە ئەدات و شۆڕش بەرپا دەکات بە بەدەس هێنای مافەکانی کورد، پاشان حیزبێک دروست دەکەن لەگەڵ بەدرخانیەکان و کەسانی تری دەسەزو کوردپەروەر بە ناوی (خۆیبون) واتە سەربەخۆ بون لەساڵی 1927 دا.

لەوکاتە بەدواوە چەندین شەڕو پێکدادان لەنیوان شۆڕشگێران و سوپای داگیرکەردا هاتە ئاراوە لە ناوچە جیاجیاکانی ئاگری،دوژمن زیانی مادی و کوژراوی زۆر بەردەکەوت،تەنانەت چەند فڕۆکەی کەوتە خوارەوە، بە ئەمەش دەولەتی تورک داوای گرتنی موالیدی نوێی کرد تاکو ژمارەیەکی زۆر سەربازی لەبن دەستا بێت و توانی 29 لیوا کەبکاتەوە وهێرش بکاتە سەر ناوچەکانی ژێر دەستی شۆرشگێران ،هێڕشەکان لە مانگی یانزەی ساڵی 1930 دا چر کرانەوە.

کوشتاری گەلی زیلان:

کوشتاری دۆڵی زیلان لە مانگی ئەیلولی 1930 رووئەدات بەلام ئەم ڕۆژیان دیاری کردوە بە یادەوەری تاوانەکە 18/9/1930 .

شاهید حالەک دەگێڕێتەوە ئەفسەرێک بەخێیی و سەربازەکانیەوە دەچێتە گوندی (گەرماوا ئەدمان) کە گوندەکی دورە لە بەرەی جەنگ، ئەفسەرکە بانگی کوێخای گوندی دەکات وپێ دەلێ دەبێ لەگەل کوڕەکەت بچن بۆ شار ،(خواردنەوە -عارەق) بهێنن بۆ ئەم سەربازانە، ئەویش دەلێ باشە ئیستا کەسێک دەنێرم بۆتان بهێنێ، بەلام ئەفسەرکە رازی نابێت و دەلێ هەر ئەبێ خۆت و کوڕەکەت بچن،(دیارە نەهانەی پێگرتوە نیازی خراپی بوە) ئەویش ناچار دەبێ دەچی، هەتا دێنەوە،ئەفسەرو سەربازان بەزۆر دەستی ژنو منالەکانی دەگرن و جەندین کەسی تریش

لەگوندەکە بەزۆر دەست دەگرن(توندوتیژی سێکس) ، کاتێ کوێخا بەرەو گوندی دەگەڕێتەوە،ژنەکەی دەچێت بەهانایەوە پێی دەڵێ ئەمانە بەزۆر ئەمەیان دەست گرت، ئەویش قسە ناکات و لەکاتی میوانداری و خواردنەوەکەدا، بەهاوکاری پیاوانی گوندەکە هەموو سەربازەکان دەکوژن،و دواتر پەیوەندی دەکەن بە شۆڕشگێڕانەوە، پاش بەتاوبونەوەی هەواڵەکەو گەیشتنی بە دەسەڵاتدارانی دەوڵەتی تورک، وەک کاری هەمیشەیان ئەتاتورک فەرمان ئەدات کە کۆمەڵکوژی ئەو ناوچەیە بکەن کە سەربازەکانیان کوشتوە لە پشتەوەی بەرەی جەنگ بوون، ئەوانیش بەسەربازەکی زۆرەوە شالاو دەهێنن بۆ گەلی دۆڵەی (زیلان) ئەو 180 گوندە وێران دەکەن و هەرچی خەڵکیشی تیدا بوە کوشتیان ژمارەیان 47000 کەس بوە، لە هەزەکانی ” زیلان،ئەدمان،حسنا ،سبکان ” بوون.

دواتر هێرشی سوپای تورک فراوانتر دەبێت بۆ 29 لیوا هێرش دەکات و بەجێکی هەمەجۆر، لەگەڵ ئەمەدا کوردەکان بە وە تۆمەتبار دەکەن کە دەستی ئینگلیز لە پشتی ئەمانەوەیە بەڵێ لەڕێگای حزبی شوعی ئازەربایجانەوە لەگەڵ روسەکان یەک دەکەون کە پشتیوانی راپەڕینی کوردەکان نەکەن هەروەها وتوەژ لەگەڵ دەوڵەتی ئیران دەست پێ دەکاتو یەک دەکەون سوپای تورکیا لە پشتەوە لەدیوی ئیرانەوە دەنو هەندە ناوچەی ستراتیجی دەگرن و ئیتر گەمارەی شۆڕشگێڕان توند دەبێتەوە، شەرو کوشتار زۆر توند دەبێت، لەکۆتایدا شۆڕشگێڕانی کورد بەرگەی هەموو هیرشەکان ناگرن و بۆیە بەناجاری بلاوەی لێ دەکەن و زۆربەیان روو دەکەنە ڕۆژهەڵاتی کوردستان (ئیران) ،ناوچەی خۆی و سەلماس و ورمێ، ئیحسان نوری پاشا دەبەنە تاران لەوێ وەک پەنا بەر ی سیاسی دەمێنێتەوە ،تاساڵەی 25/3/1976 لە ڕوداوێکی گوماناویدا بەهۆی لێدانی ماتۆر سکلێتەوە گیانی دەسپێرێ، زۆریش بەداخەوە کە مێژووی خەباتی کورد پڕیەتی کە بەرخەدان و دامرکاندنەوە بە پیلانی دەرەکی و دەست تێوەردانی دوژمنان.

لەئیستادا فلمێکی دۆکیومێنتاری بەرهەم هاتوە لەسەر کۆمەڵکوژی دۆڵی زیلان،فلیمەکە بەناوی “دۆڵی خوێن” تومارکراوە، لە بەرهەم هێنانی ” سعادە ئولغنە ” مۆزیکی “لسونا ئالان”.

ئیحسان نوری پاشا (1896-1976) لەتەمنی 78 ساڵیدا کۆچی دوایی کرد، سەرکردەو نوسەرو مێژونوسێکی کوردی دیار بوە، پاش تەواوکردنی خوێندنی بنەڕەتی روی لە ئەستانە کردوە بۆ تەواکردنی خوێندنی سەربازی ،بە ئەفسەری پلە دوو دەرچوو،دواتر لەسەردەمی ئەتاتورکدا پلەی بەرزتر کرایەوە،پاشان بەهۆی کردوە دژە مرۆڤانەو دژە کوردەکانی دەسەڵاتی تورکیاوە، حزبی خۆیی بوونی لەگەڵ بەدرخانیەکان و گەلە دەسەزی تردا دامەزراند و شۆڕشی ئاگری بەرپا کرد.

د.ناجح گوڵپی 18/9/2016

ئایا کۆمەڵگەکانی وڵاتانی ڕۆژهەڵات لەنێو قۆناخی سەرمایەداریدان یان هەنگاو بەرەو ئەو قۆناخە دەهاوێژن؟

پێدەچێت ئەم پرسیارە بڕێک ئاڵۆز خۆی نیشان بدات.چونکە کاتێک چاوێک بەپەیوەندیە کۆمەڵایەتییەکان و ململانێ چینایەتییەکاندا بخشێنین دەبینین بونیان هەیە.یان سەیری ژیان و گوزەرانی دانیشتوانی هەرچ کۆمەڵگەیەکی کۆمەڵگەکانی وڵاتانی ڕۆژهەڵاتدا بکەین،دەبینین دابەش بونە چینایەتییەکە بەئاسانی دەبینرێت. وەخودی پێکدادانەکانیش ڕۆژانە بەرچاودەکەون،پێکدادانەکانی نێوان ناڕازیان و بەرەی سەردارانی نێو کۆمەڵگەکان. لێرەدا دیسان پرسیارێک خۆی قوت دەکاتەوە:ئاخۆ گەر کۆمەڵگەکانی وڵاتانی ڕۆژهەڵات لەنێو پەیوەندییەکانی سیستەمی سەرمایەداریدان،بۆچی تا ئێستا ئاستی گەشەی کۆمەڵگەی مەدەنی زۆر لاوازە؟یان بۆچی هێشتا ئایدۆلۆژی ئاینی خۆی سەپاندوە بەسەر هزری زۆرینەی تاکەکانداو لەنێو یاساو ڕێساکانی دەوڵەتەکانیشدا پلەی یەکەم دراوە بەو ئایدۆلۆژییە ئیسلامییە؟ ئاخۆ کاتێک سەیرێکی مێژووی وڵاتانی ئەوروپا بکەین تائەوکاتەی ئایدۆلۆژی مەسحیەت خۆی سەپاندبوو نیشانەی ئەو قۆناخە نەبوو کەپەیوەندییەکانی کۆمەڵگەکانیان هێشتا لەنێو قۆناخی دەرەبەگایەتیدان؟ ئاخۆ گەر سەدەی ڕێنسانس و سەدەی ڕیفۆرمی ئاینی و سەدەی ڕۆشنگەری نەبوایە،پێدەچوو قۆناخی لەبەریەک هەڵوەشاندنەوەی سیستەمی ئاینی فیئۆدالی لەوڵاتانی ئەوروپادا بەبن بەست بگەیشتایە؟ یان پێشوەچونەکانی زانست و ئامرازەکانی بەرهەمهێنان هۆکارە سەرەکییەکەی کۆتای هێنان بوون بەقۆناخی فیئۆدالی و ئاینی لەوڵاتانی ئەوروپادا؟ دیارە لەسەدەی چواردەوە ئیتر ئاستی پەیوەندییە بازرگانییەکان و گەڕان بەشوێن دۆزینەوەی بازاڕ بۆ ساغ کردنەوەی کاڵاکان دەست پێدەکات و پێشوەچونی

پەیوەندیە چینایەتیەکانیش هەنگاوەک ئالۆگۆڕی بەسەردا دێت.لەگەڵ ئەو هەنگاو هەڵهێنانەشدا ئاستی هۆشیاری بازرگانی و زانست و دۆزینەوەی داهێنانەکان لە بوارە جۆراو جۆرەکاندا لە تەکانی بەگەڕانەوەدا بووە و گەشەی بەخۆی داوەو لەگەڵ خۆیشیدا کەی پەیوەندیە کۆمەڵایەتیەکانی بە ئالۆگۆڕی جۆراوجۆردا هێناوە تا گەیاندویەتیە ئەم سەردەمەی ئێستای.

دیارە بابەتەکەم لەسەر وڵاتانی ڕۆژهەڵاتی بەشێوەیەکی گشتی. ئێستا دەمەوێت بپرسم ئاخۆ وڵاتانی ڕۆژهەڵات قۆناخی ڕێنسانسیان پێویستە یان قۆناخی ڕێنسانسیان تێپەڕاندوە؟ ئەگەر قۆناخی ڕێنسانسیان پێویستە کەی دەتوانرێت هەنگاوی بە بهاوێژرێت یان ئەگەر قۆناخی ڕێنسانسیان تێپەڕاندوە، بۆچی تائێستا ئایدۆلۆژی ئاینی خۆی سەپاندوە لەنێو دەستورویاساکانداو لەنێو پەیوەندیەکۆمەڵایەتیەکانیشدا ڕەواجێکی زۆری ماوەو ڕۆژانە کۆمەکی پێدەکرێت؟ یان بۆچی هێشتا دەسەڵاتە دیکتاتۆرە تۆقێنەرە قەومی و دینیەکان زاڵن لەنێو پێگەی سەرەکیەکاندا؟ کاتێک سەیری قۆناخی سەدەی پێشوو بکەین، دەبینین هەرلەدوای کۆتای هاتنی جەنگی یەکەمی جیهانەوە، جۆرێک لەجۆرەکان لەنێو دابەش کردنەوەی سەرزەمین لەنێو براوەکانی زلهێزانی جەنگدا، وڵاتانی ڕۆژهەڵاتیش خۆیان لەنێو پەیوەندیەکی نوێدا بینیەوە، یانی ئەو دابەشکردنەی کەلەدەرەوەی هەڵبژاردەو خواستی گەلانی ناوچەکە بوو، جۆرە پەیوەندیەکی دروست کرد کەجیاواز بوو لەسەردەمی قۆناخی ئیمپراتۆریەتی عوسمانی و سەفەویەکان. لەم دابەش کردنە نوێیەدا، دەست نەبرا بۆ قۆناخی وەرچەرخان وەک ئەوەی وڵاتانی ئەوروپا دەستیان بۆبرد لەسەردەمی خویاندا. یانی پەیوەندیە کۆمەڵایەتیەکان و پەیوەندیە ئابوری و سیاسیەکان، ڕێکخستنەوەیان زیاتر لە بەرژەوەندی وڵاتانی زلهێزانی جیهان بوو نەک لەسەر بەرژەوەندی وەرچەرخانێکی مێژووی کەگەلانی ناوچەکەو چین و توێژە هەژار کراوەکان بتوانن سودمەندی سەرەکی بن تێیدا. لەوەدا زەمینە خۆشکردن بەمانەوەی پەیوەندیە فیوداڵیەکان بەباشی کاری لەسەر کراوە.

پێدەچێت لەدوای قۆناخی دەست بردن بەسەربەخۆی نیشتمانی و دامەزراندنی دەوڵەت نەتەوە، لەکۆی گشت وڵاتانی ڕۆژهەڵاتیدا، جۆرێک ئاڵوگۆڕ دروست کرا لەنێو ئاڵگۆڕ پێدان بەپەیوەندیە کۆمەڵایەتیەکان و پەیوەندیە ئابوری و سیاسیەکان، بەجۆرێکیش وادەردەکەوت وەک بەهێت قۆناخی وەرچەرخانە بڕەو کۆتاییپێهێنان بەپەیوەندیە باوەکانی فیئۆدالیزم و دابین کردنی کۆمەڵگەی سیکۆلارو بەرهەمهێنانی هاوڵاتی بوونی ئازادو سەربەست(دەکرێت بڵێین هاوڵاتی یان تاکی سەربەستی ئازاد جیاوازە لەو تاکە تاکەڕەویەتەی کەسیستەمی

سەرمایەداری بەرهەمی دەهێنێت). دیارە کاریگەری ئەو هەنگاوانەیش پەیوەندی بەو ململانێ سیاسی و ئابوریانەی نێوان بلۆکی شورەوی و بلۆکی وڵاتانی سەرمایەداریەوە هەبوو. لەدەیەی چلەکانی سەدەی ڕابدوو بەدواوە،ئاستی پێکدادانەکان و ململانێی نێوان بزوتنەوە کرێکاری و دەسەڵاتەکاندا بوونی هەبوو، بەڵام قەناخەکە تائێستایشی لەگەڵدا بێت،لەزۆربەی وڵاتانی ڕۆژهەڵاتدا وادەتە پێش چاو کە هێشتا لەنێو پەیوەندیە فیئودالیەکاندا بێت.ڕەنگە پێگەیشتوترین وڵاتی ڕۆژهەڵات،میسر و تونس و تورکیاو ئێران و پاکستان بێت،لەڕوی گەورەی و شارەکانیان و قەرەباڵغیە جەنجاڵ ئاساکانیانەوە، بەڵام کاتێک هەریەک لەم دەوڵەتانە بگریت،دەبینیت نەدامودەزگای ڕێکخراوی مەدەنی سەربەخۆ و ئازاد هەیە،وەنە ژنان لەم وڵاتانەدا وەک مرۆڤێکی سەربەست و ئازاد دەبینرێن. لێرەدا دەکەوینە نێو ئەو نمونەیەی لینین لەکاتی شۆڕشی ڕوسیادا گوتی؛وڵات بە سەپاندنی قەناخی سەرمایەداریش دەشێت و وە بە بەرپاکردنی شۆڕشی سۆسیالیستیش دەشێت.چونکە ئەوکاتی وڵاتی ڕوسیە هێشتا لەڕوی پێنەگەیشتوی و مانەوەی لەنێو پەیوەندیە دواکەوتوەکانی ئابوری فیئودالیدا بوو،ڕەنگە یەکێک لەهۆکارەکانی شکستی شۆڕشی بەلشەویکیش پەیوەندی بەنەبڕینی ئەو پەڕینەوەیەوە هەبێت.(دیارە لێرەدا مەبەستم ئەوە نیە بەڵام،مادام ئاستی چونەپێشی ململانێ چینایەتیەکان و ئامرازەکانی بەرهەمهێنان و ئابوری کۆلەو قەناخە پێگەیشتوەدا نەبێت ئیتر نابێت دەست ببردرێت بە بەرپاکردنی شۆڕشی کۆمەڵایەتی، بەڵام خوێندنەوەی ڕابردویش هەردەم گرنگی خۆی هەیە و دەبێتە مایەی ئەزموون لێ وەرگرتن. ئەو ووتەیەی لینین،پێدەچێت لەئێستای وڵاتانی ڕۆژهەڵاتیشدا قورسای خۆی هەبێت.

ڕاستی لەبابەتێکی واکورتدا ناتوانرێت شرۆڤەی کەی ئەو مێژوەی ڕابردو بکرێت و کەی جومگە هەستیارەکان هەڵبسەنگێنرێت و ڕەخنە بکرێن و ڕێگا چارەسەری واقعیانەشیان بۆ دیاری بکرێت. چونکە ئاستی تێڕوانینەکان زۆرن و بیرمەند و کەسانی سیاسی و شرۆڤەکارانی بەتواناش زۆرن کە هەریەکەو دیدو بەچونێکی هەیە لەبەرانبەر کێشمەکێش و ئاڵوگۆڕەکان لەناوچەکەو جیهانیشدا.لەگەڵ ئەوەیشدا دەتوانین بڵێین؛مانەوەی پەیوەندیە کۆنەکانی کەلتوری و فەرهەنگی و ئاستی هۆشیاری سیاسی گشتی و برەودان بەپێگەی ئاینی و قەومی لەوڵاتانی ڕۆژهەڵاتدا،هێشتا ئەو بانگەوازیە دەدات بەگوێماندا کەقەناخ هەر قەناخی دەرەبەگایەتیەو لەبەرگی سیستەمی سەرمایەداریدا خۆی بەیان دەکات..هەروەک چۆن ڕۆژانە پێنج جار مەلاکان لەمزگەوتەکانەوە بانگ دەدەن و بە(حەی عەلەل سەلات،حەی عەلەل فەلاح)یانی هەستن بۆ نوێژ ئەی جوتیاران، بەڵام باسێک لەوە

نیە کە پێگەی چینایەتیەکان لەکوێدان و پێگەویشتویی چینی کرێکارو چینی سەرمایەدار لەکام قۆناخی خۆیدایە، دەرخەری ئەو ڕاستیە دەگەیەنن. یەکێک لەهەرە گرنگایەتیەک کە بتوانێت ئاڵوگۆڕی ڕیشەیی بەسەر پێیوەندیە کۆمەڵایەتیەکاندا بهێنێت،دەکرێت بە ئاڵوگۆڕ پێدانی جیای دین لەدەوڵەت بێت و لەبری سەپاندنی ئەو ئایدۆلۆژیا وشکە،برەودان بێت بەکایە زانستی و پەروەردەیەکان و ڕێکخستنەوەی کۆمەڵگا لەسەر بنچینەی دیموکراتیانەو هەنگاو نان بەکۆتای هێنان بەکۆی ئەو جومگانەی کە تائێستا کۆمەڵگەکانی تووشی شەلەل کردوە.
مانەوەی دەسەڵاتە هارو دڕندەکانی وەک دەسەڵاتی ئاخوندەکان و ئال سعودەکان و ئەردۆغانیەکان و ئەوانی دیکەیشیان،ئیتر چ لەنێو بەرگ و پۆشاکی ئاینیدا بن یان بەڕیبات و پانتۆڵی مۆدێرنەوە بن،دەربڕی ئەو ڕاستیەن کەئەو دەسەڵاتانە ڕێگرێکی گەورەن لەبەردەم کۆی ئاڵوگۆڕە سەرەکیەکاندا کەلە بەرژەوەندی گشتی هەستانەوەی ئاستی هۆشاری سیاسی کۆمەڵگەکاندا بن.
ئەم هەلومەرجە تاقەت پڕوکێنەی ئێستا بەسەر گەلانی ڕۆژهەڵاتی ناویندا دەگوزەرێت،ئەگەر بێت و ئاستی چونە پێشی مەدی هۆشیاری سیاسی چین و توێژە کرێ وەرگرەکانی کۆمەڵگە نەباتە قۆناخێکەوە کەخۆیان بتوانن بەدەستی خۆیان ئێستاو ئایندەیەک دیاری بکەن،ئەوا پێدەچێت لەم نێوەدا دیسان سایکس بیکۆیەکی تر دووبارە ببێتەوەو بە سەدەیەکیتریش کۆمەڵگەکان نوقمی دواکەوتویی و سەرگەردانی بکرێنەوە. دیارە ئەو ئاڵوگۆڕەی قەرارە بێتە مەیدانەوە،دەرخەری ئەو ڕاستیەن کە جەنگ و پاراستنی مانەوەی بەرژەوەندیەکانی جەنگ هەنەران دەبێتە هۆکارێکی وا کە تەنها وێران کرنی زیاتری ئاستی کوشتنی ئیرادەکان بەدوای خۆیدا بێنێت.ئەو ئیرادانەی گەر کە ببنەوەو خۆناسینی خۆیانی تێدا بەرقەرار بێت،دەتوانێت خۆ بەخۆ بەرپەرچی کۆی دەسەڵاتە دڕندەکانی نێوخۆو بەرژەوەندیخوازانی سیستەمی چەوسێنەریسەرمایەدارانیش بداتەوە.
لەشۆڕشی ڕۆژ ئاوای کوردستاندا ئیرادەیەکی وامەزن دەبینرێت کە بشێت وەک ئەڵتەرناتیفێکی گونجاو بخرێتە بواری پەرەسەندنیەوەو ببێتە ئەو شۆڕشەی کەوەک شۆڕشی ڕێنسانسی ئەوروپا ببینرێت.دیارە شۆڕشی ڕۆژئاوای کوردستان تەنها لەڕووی پەروەردەییەوە نیە،بەڵکو شۆڕشێکە لەڕووی ڕێکخستنەوەی ئابوری و سیاسیشەوە خاوەن ئەڵتەرناتیفی واقعیەو لەخۆڕێکخستنە خۆسەریەکەیدا ئەو ئامانجانەی لە وەدی دەکرێت و باش دەرکیان بەناسینی قۆناخ و خودی مێژووی لەمێژینەی وڵاتانی ڕۆژهەڵاتیش کردوە لە کایەو بوارە جۆراوجۆرەکانیدا.
ئێستا دەکرێت بڵێین؛ئاخۆ کۆمەڵگەکانی وڵاتانی ڕۆژهەڵات لەیەک

کاتدا پێویستیان ب□ بەرپاکردنی ش□ش□کی ڕێنسانسی زانستی و شۆڕشکی ڕیفۆرمی ئاینی و شۆڕشێکی ڕۆشنگەری و شۆڕشێکی ک□ بەمانا شۆڕشێک بێت بۆ بەرپاکردنی شۆڕشی کۆمەڵایەتی دەبێت، یان د□ بێت یەک یەک و قۆناخ ب□ قۆناخ دەست ببڕدرێت بۆ بەرپاکردنی ئەو شۆڕشانە؟ یان چارەسەری دیکە هەیەو ڕەنگە من پەیم پێ ن□ برد بێت.

تاهیر حاجی حەسەن
18/09/2016

نان و ڕۆن … پشکۆ ناکام

…. یەکێتی هەموو ڕێگاکانی تاقی کردۆتەوە، بە هاوپەیمانێتی ستراتیجیشەوە و زۆر جاریش پشی پشی و خۆ بە برا بچوک زان ، گروپە ئیسلامیەکان چەندین جار نەرمیان نواندوە و جار جارەش ئەم بەر و ئەو بەریان کردوە ، بەڵام جگە لە سوتاندنی بارەگاو ڕاونانی خۆیان هیچی تریان لێ حاصل نەکردوە، گۆڕان سەرەڕای وەستان لە ڕووی بەشێکی جەماوەرەکەی، تا ڕادەیەک پێی بە جەرگی خۆی نا بەشداری حکومەتی کرد ، بەڵام لە بەرامبەر (کاوبۆ) کانی پایتەخت جگە لە گەڕانەوە بۆ گردەکە هیچی تریان لەو موجازەفەیە بەدەست نەهێنا…….
کۆبونەوەی دوو قۆڵی..کۆبونەوەی دوو قۆڵ و قاچێک ..دانیشتنی سێ قۆڵی..وورتە وورتی چوار قۆڵی،،، دەربڕینی ناڕەزایەتی شەقام و حیزب، چاوشارکێی ئیعلامی و دواتر هێرش و فەزح کردن، کەشف کردنی □□زانەی هەموو راستی و واقیعەکان بە بەڵگە و ژمارە و نووسین و ووتنەوە ، دان بەخۆیا گرتن تا دان لە دەما نەما ، ئەمانە هەموو و دەیان شێوازی تری هەوڵەکان لە هەرێم بەرامبەر بە بنەماڵە و پارتی بە کەڵکی یەک فلسی قەڵب نەهاتوون، هەموو هەر هاوارێتی و کەسیش هەنگاوێکی عەمەلی نانێت جگە لە ڕستە کۆن وسواوەکە: ئەبێ ئەم بار و دۆخە چارەسەر بکرێت ، حیزب و لایەنەکان بە مانشێتی میدیاکان کەسیان ئەوەی پارتی ئەیکات قبوڵی ناکەن ، پارتی و بنەماڵەش لەو لاوە زۆر بە ئیسراحەت و لەسەر خۆ بەرنامەکانی خۆیان جێ بەجێ ئەکەن بە خیانەت و مێش میوانیان نی□ □□ت، تەنانەت گەر جاروبار دەرودرواسێ و دؤستەکان ! قسەیەکیان تیا کردبێت هەر بە موجامەلە و قسەی بەینی دوو میوان ماوەتەوە و نەتوانراوە هیچ شتێک بگۆڕێت و

لە یاری مار و پەیژەکە پارتی بە پەیژەکانا سەرئەکەوێت و برادەرانیش زوو زوو توشی مارەکان ئەبن و هەر فێری زار گرتن نەبوون........

بنەماڵە و پارتی بە جۆرێک حوکم ئەکەن کە چۆتە قاڵبی بوون بە (ڕژێم) بە جۆرێک چەوسانەوە پەيڕەو ئەکات کە هێزی پێشمەرگەشی گرتۆتەوە کە بەرامبەر داعش لە سەنگەران و لە بەش کردنی چەک و هاوکاری مادی خێرە و مەندەکان بەشی زۆری ئەگەر هەمووی نەبێت بۆ خۆیانه و خوا هەڵناگرێ لایەنەکانیش نوتقیان لێوە نایەت…

ئەمڕۆ بنەماڵە و پارتی لایەکی هەرێمیان بۆ خۆیان بردووە جگە لە خۆیان کەس بۆی نیە بڵێ لەل ، ئیتر کات و هەقی خۆیەتی لە ناوچەکانی تر و بەتایبەتی (سلێمانی) بیر لە چارەسەرێکی سیاسی- ئیداری گونجاو بکرێتەوە کە لە هەموویان واقیعی تر دروستکردنی هەرێمێکی سەربەخۆی سلێمانی و هەڵەبجە بێت و لە فورسەتێکیشا "گەرمیان " بکرێت بە پارێزگا و ئەو سێ پارێزگایە هەیکەلی ئیداری هەرێمەکەی لەسەر دابمەزرێت، بەش بەحاڵی خۆم تا سەر ئێسقان لەگەڵ هێنانەکایەی ئەو هەرێمەم ، بەمەش دونیا کاول نات□، دیارە قەدەر وای کردووە کە ئەم ناوچەیەی ئێمە تا لە بنەماڵە دوورتر بێت ئارام و دڵنیا تر بین و فریای سەرخورانی خۆمان بکەوین، با چیتر نەوت و داهاتی ئەم ناوچەیە نەخرێتە مەزادەوە و خێر و بەرەکەتی خاکەکەی بۆ دانیشتوانەکەی بێت نەک بۆ قاسە و گیرفانی چەند کەسێکی غەریب و نا ئاشنا پێ ی ، بێ بەش کردنی خەڵک لە داهات و سەرچاوەی بژیۆی خۆی جۆرێکە لە خیانەت و بەرامبەر بە خیانەت هەموو جۆرە خەبات و بەگژاچونەوەیەک ڕەوایە و هێنانە کایەی ئەو هەرێمەش لە چوارچێوەی ئەو خەبات و هەنگاوە مەدەنیانەیە و دڵنیاشم ئەوە ش بۆ چونی زۆربەی دانیشتوانی ناوچەکە بێت و بۆ ڕاستی شیکردنەوەکەش ئەکرێت لە ناوچەکە "سلێمانی، هەڵەبجە، گەرمیان " ڕیفراندۆمێک رێک بخرێت کە : ئایا خەڵک بۆ باشترکردنی گوزەران ی ژیان و دابین کردنی پاشەڕۆژێکی کراوە و مسۆگەرتر ، پێیان باشە ناوچەکەیان بکرێت بە هەرێمێکی سەربەخۆ لە ڕووی ئابوری و ئیدارییەوە ، یان نا…؟

کۆمەڵانی خەڵک ئەبێت لەوە تێ بگەن تا بنەماڵە و حیزبەکەی مابێت سوود لە یەک قەترە نەوت و یەک گرام داهاتی شەرعی خۆیان نابینن ، مامۆستایەک بە دوو سێ مانگ جارێک چارەکی !موچەکەی خۆی وەربگرێت و کوڕی بە ناو سەرۆکی! حکومەتیش لە تورکیا قاوەیەک بە چوار هەزار دۆلار بخواتو□ ؟! گەر ئەمە ئاسای□ کەواتا ئەو وەزع و حاڵەی بنەماڵە و حیزبەکەی بەسەر هەرێما هێناوێانە ئەوەش ئاسایی و زۆر ئیعتیادیە ، و موبارەکمان بێت ….وەک ئەبینرێ و بێ ئەوەی ئیعلان کرا بێت بنەماڵە بە فیعلی بەشێکی لە هەرێم بۆ خۆی جیا کردۆتەوە و

بە ئارەزوی خۆی تەراتێنی تیا ئەکات بێ ئەوەی حساب و ئیعتیبار بۆ یەک کەس و لا و کاردانەوەیەک بکات، کاتی ئەوە هاتووە ئێمەش بە حساباتی خۆمان بچینەوە و بیرێک لە مناڵەکانمان و نەوەکانی ئایندە بکەینەوە ، هەموو بگەینە قەناعەت کە دەستە وسان دانیشتن بەرامبەر بە دەسەڵاتی هەرێم موسیبەتێکی گەورەیە و هەر خۆشمان باجەکەی ئەیەین ، ئەو حکومەت و بەناو دامەزراوە حکومیانە هەر پیرۆز بە بنەماڵە بێت و ئەوەنەی بیر لەوە بکەینەوە بیرلە دامەزراندنی هەرێمێکی سەربەخۆی لای خۆمان بکەینەوە ، ئەو کاتە وەک ئەوترێت هەم خواشمان لێ ڕازی ئەبێت و هەم عەبدیش، جگە لە مەسەلە ویژدانی و ئەخلاقیەکان...........

ئیتر کۆمەڵانی خەڵک بە تەواوەتی هەراسان بوون ئەبێت و ئەکرێت وەڵامی ئەو پرسیارە بەینەوە کە : چیمان پێ ئەکرێت ؟ گەر مشورێکی خۆمان لە ئێستاوە نەخۆین ، تا ماوین ئەبێت بڵێین : ئەم نانه بەو ڕۆنە..نەوەکانی داهاتوش لەسەر نان و ڕۆنێک لێمان خۆش نابن................................

تورکیاو یاوەرەکانی و هەوڵی داگیرکردنی موسڵ … ئەحمەد رەجەب

لە 10 ی حوزەیرانی ساڵی 2014 موسڵ دووەم شاری گەورەی عێراق بە پێی پیلانێکی توکمەی دارێژراو لە نێوان رەجەب تەیب ئەردۆگان سەرۆك كۆماری تورکیاو ئەسیل نوجەیفی پارێزگاری موسڵ و بەعسیەکان و سەرکردەکانی سوپاکەی سەرۆك وەزیرانی عێراق نوری ئەلمالکی کەوت و لەلایەن دەوڵەتی ئیسلامی خوێنرێژەوە (داعش) کۆنترۆڵ کراو دەستیانکرد بە کوشتن و خوێنرشتن و تاڵانکردنی ماڵ و سامانی دانیشتوانی شارەکەو بووە هۆی راکردن و هەڵاتن و ئاوارەبوونی هەزاران خێزان بە تایبەت کریستانییەکان (مەسیحەکان) و ئێزدیەکان و شەبەك و کاکەییەکان لە ترسی کوشتن بە هۆی ئاین و مەزهەبەوە.

لەم رۆژانەدا مقۆ مقۆیەکی خەست و سەخت لە نێوان ئەمریکاو تورکیاو

یاوەرەکانی و عێراق و پێشمەرگەو حەشدی شەعبی لە ئارادایەو، هەر یەك لەوانە پلان و ئەجیندای تایبەتی خۆی هەیەو بە دوای بەرژەوەندییەکانیان ئەگەڕێن و، ئەمریکا بە قورسایی خۆی و هەموو تواناکانییەوە ئەیەوێت بە زووترین کات دەستبکرێت بە شەری موسڵ و ببڕێت بە پێشەنگ و، خاوەنی بریار لە پاش نەمانی دەوڵەتی ئیسلامی (داعش) و، بۆ ئەو مەبەستە جگە لە کاری عەسکەری رووی کردووەتە کاری دیبلۆماسی و، لە هەفتەی رابردوو شاندێکی ئەمریکا گەیشتە بەغداو، شاندەکە پێکهاتبوو لە ئەنتۆنی بلیکن یاریدەدەری وەزیری دەرەوەو، بریت ماگۆرك نوێنەری تایبەتی سەرۆك ئۆباماو جۆزێف هاریس بەرێوەبەری ئەنجومەنی ئاسایشی نەتەوەیی بۆ کاروباری عێراق و، جۆزێف بینتگتۆن بریکاری وەزیری دەرەوە بۆ کاروباری رۆژهەڵاتی ناوین و، شایانی ئاماژەیە شاندەکە لە گەڵ گەورە بەرپرسانی عێراق باسی هەنگاوەکانی شەری موسڵیان کرد ئەمە لە لایەك و، لە لایەکی ترەوە تورکیاش ئەیەوێت پەلە بکرێت لە شەری موسڵ و، بەشداری تیادا بکات و، ئامانجی ئەوەیە چۆن لە کاتی رۆخانی رژێمە دیکتاتۆرییەکەی سەدام حوسەێن هەرچی بەڵگەنامەو دیکۆمێنت هەیە لە لایەن ئەمریکاوە دەستی بە سەرداگیراو، هەر هەمووی باسی لە رەفتارو پرۆسە چەپەڵەکانی سەدام و حزبی بەعسی عەرەبی و، هەلسوکەوتی رژێمەکەی ئەکردو، تورکیا لەوە ترساوە بەڵگەکانی پاش نەمانی داعش بکەوێتە دەستی لایەنەکانی تر، کە چۆن ئەردۆگان و تورکیا یارمەتی داعشیانداوەو، تورکیا نایەوێت هەرچی تاوان دژ بە هەلسوکەوتی نامرۆڤانەی داعش هەیە کە بە فیتی ئەو کراوە بدرێتە پاڵی و، تاوانبار بکرێت.

تورکیاو وڵاتانی کەنداو بە تایبەت عەرەبستانی سعودی و قەتەرو بەعسییەکانی عێراق و هەندی لایەنی تر لە ژێر چاودێری ئەمریکا داعشیان دروستکردو، هەر لە سەرەتاوە تورکیا یارمەتی داعشی داوە لە هەموو روویەکەوەو، هەرچی کارو کردەوەی نامرۆڤانە هەیە، داعش بە فەرمانی تورکیا ئەنجامیداوەو، لە هەمووی زەقترو دزێوتر گرتنی شەنگاڵ بوو لە 3 ی ئابی 2014 دژ بە ئێزدییەکان و، ئەو کارەش بە پێی نەخشەیەکی دارێژراوو گومانی کراو، بەبێ تەقەکردنی پێشمەرگەکانی پارتی دیموکراتی کوردستان کە پاراستنی شارەکە لە ئەستۆیان بوو.

ئەگەر موسڵ لەلایەن هەر هێزێکی ترەوە داگیربکرێت و داعش تێکبشکێنرێت، ئەوا بەشێکی زۆر لەو تاوانانە ئەردۆگان وحزبی “” دادو گەشەپێدان “” و تورکیا ئەگرێتەوەو، تورکیا لە مێژووەوە بە یارمەتیدانی داعش تاوانبارکراوەو ، ناوی چووەتە لیستی رەشەوە.

زلهێزەکانی دنیا کۆکن بۆ تێکرایی بچنە جەنگەوە دژ بە دەوڵەتی

ئیسلامی (داعش) بۆ ئازاد کردنی شاری موسڵ و، هەر یەکێ بۆ گوێرەی قورسایی و توانایی سەربازیی خۆی بەشدار ئەبێت و، لە کۆتاییدا پشکی خۆی وەرئەگرێت لە تاڵانی دوای جەنگی شاری موسڵ و، ئەمریکا بۆ گرتنی شاری موسڵ لە کێبرکێدایە لەگەڵ نەیارو دەستەکانی و، هەوڵئەدات هەموو بۆشایەکان پربکاتەوەو، بەشدارییەکی بەهێز بکات بۆ لەناوبردنی ڕێکخراوی داعش ، بە مەبەستی قایمکردنی جێپێی خۆی لە عێراقداو، ئێرانیش کار ئەکات پاڵ بنێت بە حەشدی شەعبی شیعەکانی سەر بەخۆی بۆ بەشداریکردن لە شەری موسڵداو، جێی خۆی لە گۆرەپانی شاردا دیاری بکات و، بەو شێوەیەش ڕێگای سوریا و عێراق خۆش ئەکات و، ئەتوانێت بە هێزی زەمینی دەستەکانی لە عێراق و سوریا بپارێزێت، بەڵام تورکیا بەرامبەر بەوانە لە ڕێی دارودەستەی سوننەکان و کوردانی یاوەری ئەیەوێت بوونی خۆی لە شارەکە پیشان بدات و، بتوانێت دەسکەوت و بەرهەم دابین بکات و، لە ئێستادا هەموو هەوڵێکی تورکیاو یاوەرەکانی ئەوەیە ڕێگری لە گرتننەوەی موسڵ بکەن و، نەهێڵن هیچ هێزێکی تر بەشداری بکات و، تورکیا وەك شەڕی سوریا ئەیەوێت هێز بە راستەوخۆ بەشداریی گرتنەوەی شاری موسڵ پێبکات ئەوەش بە پێی ڕێککەوتن نامەیەك لە ساڵی 1926 شدا لە نێوان زلهێزەکان واژوکراوەو ئەو مافەی پێئدراوە.

لە 24 /8/2016 هێزەکانی سوپای تورکیا لە ئۆپراسیۆنی (قەلغانی فورات) چونە ناو خاکی سوریاو شاروچکەی جەرابلوسیان داگیرکردو، لە پاش ڕۆژێك تورکیا تۆپبارانی ئەو ناوچانەی کوردی تیابوو کردو، بووە هۆی شەهید بوونی ژمارەیەك هاوڵاتی و شەرقانان و، وا دیارە بە بەڵگەی بەشدارکردن لە گرتنەوەی موسڵ تورکیا ئۆپراسیۆنێکی تر ئەنجامئەدات و، دوور نییە ناوی ئۆپراسیۆنی (قەڵغانی دیجلە) ی لێبنێت و، ئەوەتا سەرۆکی تورکیا نایشارێتەوەو رایگەیاند، باوەڕیان وایە کردەوەی هاوشێوەی (قەڵغانی فورات) لە عیراقیش پێویستە هەر وەك چۆن لە سوریا کردیان.

بۆ هەرکارێکی سەربازی لە عێراق تورکیا ئامادەیە، چونکە خاوەن ژمارەیەکی زۆر بنکەی سەربازییە لە خاکی کوردستان و، هێزێکی گەورەی زەبەلاحی لە بەعشیقە نزیك بە پارێزگای موسڵ کۆکردووەتەوەو، ئەوترێت تەنها 10 کیلۆمەتر ماوە بگاتە ناو شار.

بۆ دەستێوەردان لە کاروباری عێراق تورکیا پشت بە ڕێکەوتنی زلهێزەکان ئەکات کە لە ساڵی 1926 مۆرکراوەو، دیارە تورکیا ئەگەر بۆی برەخسێت و، بەشداری شەری گرتنەوەی موسڵ بکات و، نیمچە سەرکەوتنێك وەدەستبهێنێت پەلاماری شاری کەرکوك ئەدات و، ئەو کات رەجەب تەیب ئەردۆگان سەڵتەنەتی عوسمانلییە دۆراوەکان زیندو ئەکاتەوەو، لە پێش هەموو شتێك لە دەستەکانی هەڵئەگەڕێتەوەو، خاکی

وڵاتەکانیان داگیر ئەکات و، کوردیتانیش دوور نییە لەو نەخشە گڵاوە.
ئەمریکا، تورکیا، ئێران، عێراق، سوننە بەعسییەکان، پێشمەرگەو حەشدی شەعبی شیعەکان، هەر هەموویان لە سەر خەتن و، چاوەروانی کاتی دەستپێکن و، هەر یەك لە سەر ئاوازێك ئەخوێنێت و، داهاتووش هێشتا لێڵەو، کەس نازانێت کێ زیاتر خوێن ئەدات و، لافاوی خوێن کێ ئەگرێتەوەو، کێ ئاوارە ئەبێت و، کێ وەریان ئەگرێت و، کێ برسییەکان تێر ئەکات و، کێ شوێنی ژیانیان دیاری ئەکات، کێ ئەمرێت و کێ ئەمێنێتەوە.
ئەوەی بۆ ئێمەی کورد گرنگە دوور بین لە پیلانی دوژمنان و، بتوانین هێزی پێشمەرگە قارەمانەکان بپارێزین و، هەمووومان پشتیوانیان بین و، بە دروشمی زەق و بریقەداری دوژمنان هەڵنەخەڵەتێن و، هەوڵ و تێکۆشانمان یەکبخەین لە پێناو دەرکردنی دوژمنی سەرسەختی گەل و نەتەوەکەمان تورکیای کەمالیست لە خاکی کوردستان.

19/9/2016

نمایشی "ئاڵای بێ وڵات" و "ژیان لەسەر سنوور" لە فیستیڤاڵی فیلمی "فۆکۆئۆکا" لە ژاپۆن

تاران ١٩ سەپتەمبەر (ZNA) – فیلمی بەندیی "ئاڵای بێ وڵات" نویترین بەرهەمی "بەهمەن قوبادی" و فیلمی دیکۆمێنتاریی "ژیان لەسەر سنوور" لە فیستیڤاڵی نێودەوڵەتی فیلمی "فۆکۆئۆکا" لە ژاپۆن نمایش کران.

فیلمی بەندیی "ئاڵای بێ وڵات" A Flag Without a Country لە دەرهێنانی "بەهمەن قوبادی" و بە ئامادەبوونی ئەم سینەماکارە کوردە، لە نوێترین بەشداریی نێودەوڵەتی خۆیدا، کاتژمێر 7:15ی ئێوارەی رۆژی ١٦ سەپتەمبەری 2016 لە بەشی سەرەکی بیست و شەشەمین

خولی فیستیڤاڵی نێودەوڵەتی فیلمی “فۆکۆئۆکا” Fukuoka بە “تەرکیز لەسەر ئاسیا” Focus on Asia لە هۆڵی ژمارە 13ی “سینەمای یونایتێد” لە شاری فۆکۆئۆکا لە وڵاتی ژاپۆن نمایشکرا و هەر لە دوای ئەم فیلمە کوردییە، فیلمی دیکۆمێنتاریی “ژیان لەسەر سنوور” Life on the Border لە دەرهێنانی هەشت منداڵی شارەکانی کۆبانێ و شنگال لە بەشی “نمایشی تایبەتی پانۆڕاما”ی Special Screening Panorama ئەم فیستیڤاڵە چووە سەر پەردەی سینەما.

ئەم دوو فیلمە کوردییە لە دووهەمین نمایشی خۆیاندا لە فیستیڤاڵی نێودەوڵەتی فیلمی “فۆکۆئۆکا”، کاتژمێر 4ی دوانیوەڕۆی ڕۆژی ١٩ سێپتەمبەری 2016 لە هۆڵی ژمارە 13ی “سینەمای یونایتێد” و لە دوایین نمایشی خۆیاندا لە کاتژمێر 12:30 نیوەڕۆی ڕۆژی 23 سێپتەمبەری 2016 لە هۆڵی ژمارە 5ی “سینەمای یونایتێد” لە شاری فۆکۆئۆکا لە وڵاتی ژاپۆن دەچنە سەر پەردەی سینەماکان.

“خەڵاتی بینەرانی فۆکۆئۆکا” کە خەڵاتی سەرەکی فیستیڤاڵی نێودەوڵەتی فیلمی “فۆکۆئۆکا” دێتە ئەژمار، لە لایەن بینەران و بە مەبەستی بردنەسەرەی ئاستی فەرهەنگی سینەمای ئاسیا بە درهێنەرێکی بەهرەمەند دە بەخشرێت.

فیستیڤاڵی نێودەوڵەتی فیلمی “فۆکۆئۆکا” کە بە یەکێک لە گرینگترین فیستیڤاڵەکانی فیلمی ئاسیا ناسراوە و لەسەر باشترین بەرهەمەکانی سینەمایی ئاسیا تەرکیز دەکات، بە نمایشی نوێترین بەرهەمی بەرچاوی دەرهێنەرە ئاسیاییەکان لە چەندین بەشی “سەرەکی”، بەشی “فیلمە دیکۆمێنتارییەکان”، بەشی “فیلمە ڤییەتنامییەکان”، بەشی “فیلمە ژاپۆنییەکان” و هەروەها بەشی “نمایشی تایبەت” لە ڕۆژانی 15 تا 25ی سێپتەمبەری 2016 لە شاری فۆکۆئۆکا لە وڵاتی ژاپۆن بەڕێوەدەچێت.

بۆ زانیاریی زیاتر:
/http://www.focus-on-asia.com/lineup_en

مەنسوور جیهانی

چەند بەیڤەیەك بۆ ئەشقێكی نەمر … حەسەن مەلا

شەوێكی زۆر تاریك و سارد و بارا نناوە ی ئەو شە وی کە مرۆڤ تا قە ت پەروەکین دە بێت ئەوشەوی تەنها ڕۆمانێكی وەك سزا و تاوان و چەندانی تر بە توا نن شان لە شانی بدە ن لە ئیوارە یە كی سارد ی بارانا ویدا کە بە خور باران دا ی کردبوو ، لە کۆلا ًنەکە دا لە بەر لیزمە ی باران کەس دە ر نە دەکەوت ، شەقام چۆڵ منیش بە پەلە لە دەرگای مالە ًمدا زۆر دەرنگ دایکم دەرگای کرد وە ، کاتیکیش بینی هەموو گیانەم لە بە ر باران تر بووە ، ئیتر هیلاك و ماندوو دەرکەوتم ، ئیدی خۆی بە چ ًیشخانەکە کرد ، بۆیە یەکسەر بە بیً دە نگی خۆم گەرەەم کردوە لە بەر ئاگر دانەك ، کاتێكیش چاكەتەکەم فڕێردا و تەماشا ی پشكۆی ئاگردانەکەم دە کرد چۆن گەش بونتەوە ئیتر لەگەڵ و گفتوگۆی خود ی و خەیاڵ و پشكۆ ی ئاگردان ئاوێزا ن بووین ، کاتێك ئێوارە بوکی راٍ زاوی خەیاڵم تاقانەکەم چەند جار پێم گوتی ئەو تاوا نی من نیە ، ئەو یاسایەی ئێمە پێ سزا درا ین هین ئەمڕۆ نیە ، ئەوە میراتی دە یان و سەدان ساڵە وەکو دیاری بۆمان ماوەتەوە ، ئەوان خەڵاتی سوڵتانن ، ئەوە مە دالیا ی نە براوی ئاغا و شێخی مێدێرن ، شێخەکەم ئەمڕۆ دێراوترین مرۆڤی سەردەمە منم ،، ئەمڕۆ دەستە و نزە ر لە بەردەم ئە شقت راوستاوە م نازانم چی بەڵێم ، ئاە سوێند بە نسیمی بەیانی بە هەنەسك و فرمێسكی بەخورت، سوێند بە کۆچی بێ ماڵ ئاوا یت ، ئێستا دەرون لە دەرگای دارستانێك خەون ، تەمەنێك جاوەڕوانی ،

هەزران پرسیارم لە دەرگا دە دا ت ، بۆ ئاگایت دڵ بۆ شینی ڕۆیشتنت سیروانێك بە خورفرمێسكی لێم وە یست ، ئازیزە کە م نازا نم لە کام شارلە چی ماڵێك سێرا خە ت بکە م ، ئێستا دووریت بۆ دەونی بیرەوری و قەسیلە ی خەونەکانم یەکجار تۆفانێكی نە هامەتی ئەم تەمەنە پا یزی منە ڕۆژانە دەمکوژیت، تۆ بە ئەو دابرانت بە بۆ دەنگە یت دەتوا نیت بەهارم لێ بکەیت پایز ، زەریا بکەیت بە بیابان ، سپێدەم بکەیت بە ئاوا بون، لەقوڵا ی ئەوینی پاکژمە وە چۆك دادم تا ئەمڕۆش ئازیزە م بۆ ئەوینمان ، بۆیە ئێستاش بمبورە بۆچەند ساتێك پیاڵەکانت ماندو دەکەم لەگەڵ ئەونامە سادەیە بەر لە ماڵ ئاوای نوسیتەوە تا ئێستاش هەر نە بە خەیاڵیش نەگەیشت دەستم

بمبورە لە بری سلاوە ، ویستم وێنە ی ئەو مرۆڤ میهربانی کە تا ئە مڕۆ شازنی دڵمە پێم نە گوتی

خۆشەویستم کە هێندە ئەوینت بەرزە لە ناوهەستمدایە لە ناودمارەکانی خوێندا هاتووە چ□ دە کات نەك لە دڵم بە ڵکو لە ڕوخسارم نە تشاڕێتەوە هە ستم ، لە بیرت هەمووجارێك دەتگوت گەرمیانی گیانە بمورە فێرە کراو ین ئەو نامانی بۆ یە ك شەوتا بەیان دەمان نووسی، ئە و ساتانی ئەوین و ئیلهام دەستە لملان بۆ کۆرپترین پیت و بەهێزترین سۆز ئاوسە دەبوون ، ئە و دێرا نە باران ئاسا نا خەمانی پا راو دە کرد لە موحبەت چرك بەچرك لە و کانیا و سۆزمان پارا و دە بوین! وە لێ دە ترساین نامەی ئەوین ئاڵوگۆرکەین ، زۆر لە مێژ بوو لە بە را نبە رە بە یەك را دە وستاین هەست وسۆزمان ئاوێزان بێت ، ئە وێ ڕۆژ ێ تە نها پژارە م خولیا ی بینینی قژە ی زەرد و چاوی رە شە و برەژا نگە ی درێژ لێو ی ئاڵا و نیگای پرە لە سحراو یت هەمیشە دە یًوا نی کرد بووم ، ئایە چەندە قەشنگ بوون هەموو سپێدە یەك بە یانیەکانمت پرە دەکرد لە بە یانبت باش ، ئا ی چەند سە رنج راکێش بوون بزەی سەرلێوت سوکناهی بوون بۆ ئەوین پر لە جۆش ، ئەزانی کە ئێستا وەرزی من هەردەم پایز رۆژگاری حەزکانم بە هەتیوی بە میرا ت بەجێ دەهێڵت ، ئەزانم تاقانەکەم لە کانگای دلـًە و ە لێم زە یزی ویژ دا نم ئازارم ئەدا ت پێ نە گوتی من مرۆڤی جەنگە نیم ، هیچ شك نابم تاکۆچت ڕوو لە قەڵا بێت، بەرگەی ڕۆژی تەنگا نت ناگرم ، بەفری لوتکەم زوو دە توێمەوە ، ئەو رێگا یە ی بۆ سەفەر بەرپات کرد وە بە موسا فیرێکی وەك من نا ئاسایەوە ناگڕێتەوە لێت نابێتەوە ،

ئەزانم تا ئەمرۆش لێم وەرناگریت کتێبێك نە پارچە شعرێ نە گوڵێ نە بزیەك ، ئە ئە دە ی هاورێتیك بە چی دە چێت ئەوە ی گوزشت ڕا ستیکی تاڵ و زۆر قسە ی نە وترا وە بوو

بەلاًم ئیًستاش لە جیً ژوانی جاران چاوەڕوانی گفتوگۆ و بەڵنێکە ی نێوانمانم بۆ گە رانەوە ت تاقانەکەم ، بێزا رنا بم گەر بۆ سەد یەك چاوەرێ بم ، هەموو تەمەنم بە دە بەخشم گەر ساتەك رێ هەڵەکەیت بۆ دیدار ێك ،

گوڵی هەموو پێدە شتی گەرمیانت لە یەخە دە دە م گەر بمبوری نە مە توا نی تۆ بەگێرمەوە دڵدارە کەم ئەو یا سا ی تاریکستانی بوو تۆی لە ئامیزم گرتەوە لەو ڕۆژ و ئەزانم تا ئێستاش قینی تۆچەند لە لوتکیە ! سەرسام نابم ئێستاش لە یاد ەم زۆر بە یانی تۆ غەمی نە بوونی و هەژاریت بەسەرشانتدا وەك کێویك کوتبوو ، دڵ پیسی باوا نت قوفڵی لە حەزکانت دا بوو تەنها کێڵگیەك بۆ رژاندنی ئەو هەموو نەهامەتیت من بووم ، زۆرجار دە تگوت

تۆ ئاوێنە ی منی تۆخەونی پاشە ڕۆژی منی، من و تۆ نۆبەری ئەم دونیاین ، چەند ە وێنە ی جوا نت دە کێشا خەونی چە ندە جوانمان

هەبوو ، لە خەونى ماڵێكى قورينى پێدە شتى گەرميان و ئەو هەردە و كێوا نە خەونى مندالێكى گچكە و ماڵێكى قورينە بوين ، نانا دوو منداڵ□ يەكێكيان ناو ى ئەژى دە بێت و ئەوى د ى فەرهاد ، ئەژى كابان و فرهاديش لەگەڵ كار و بەر خەكاندا دە چێت بۆ لە وەرگا ، ئازيزكەم بە پێنكە نينەوە تۆ دەتگوت نا نا لە م دەشتە كاكى بە كاكى گەرميان ە ئەستەم ئەم جۆرە ژيانە بۆ ئێمە ، چەند جوا نە باسى ئەو ميوا نانمان د ە كرد كە ڕۆژێك دە بوون بە ميوا نمان ، ئاە باسى كێڵگە و مە زرا كانمان دە گێرايەوە ، لە يادە م چەند جار دە تگوت خۆشەويستى نێوا نمان و چيرۆكى بە گە يشتنى خۆشەوشيتيمان بۆ مندا ڵا كانمان دە گێڕينەوە ، كە تۆم هەبوو هەمووشتێك جوان بوو ، ڕۆژكانم هەمووى ڕەنگين بوو كە تۆ هەبوو دونيام قەشنگە تر بوو، هەموو ئيواريەك خۆشترين گۆرا نى و ناسكترين هۆنراوە ميوانم بوون ، بەڵام ئێستا چى ؟ ئێستا تۆ ڕۆيشتيتوو من تە نهام ، تەنها ى ئە و ميوا نە نەخوا زرا و يە هەموو ساتێك رۆح دەكێشێت كچىً بۆ دەبەختى دەژيم، بۆيە بەختەورەم دەكات گەر ويژدا نت زەيند وە بێت ئەو ى ڕوويدا حەز و نەسروتنى خۆت بوو بەدوا ى جارەنوسى خۆت چويت ، دەزانم ژيانى نوێت ناچاريت هەڵبژارد ، تۆ ڕۆيشتى منيش لەم پا يز عومەرى تەمەنما و لە نێوە بازنەى عەشقى ڕا بردوو بە د يار وە فا ڕۆژمێرى جارانمان ياد دە نووسمەوە خۆم دەنوسمەوە وە رتم دە ێت خۆشم لە خۆم ناگەم ، هەموو ڕۆژێك دە جار دە لێم پا يزێك ئێمە ى بە يەك نا سان ، ئە ى بۆ هە ر پا ييز ێك لێكى كردنى ؟ لە نێوە ئەم كۆشك خەياڵدا دايكم چايەكى بۆهێنام ئيدەى بيرى خەونەكەم خاڵى بووە و هەموو شيًك وە ك خۆى نەمايەوە .

سەركردە !… ئەرسەلان مەحمود

سەركردە چييە؟
شێوێنەرى وێنە مەزنەكەو،
بڕەرى قردێلەى پيشانگە وێنەييەكانيشە، لەكوردستان !

سەركردە چۆنە
خاوەنى دايانگەو يانەو ياريگەو،

گۆڵ لەسەر گۆڵیش، لەمیللەتەکەی دەکات،
لەکوردستان !

سەرکردە کێیە؟
هەڵگرسێنەری جەنگەکان و،
عاشقی گۆرانی و مۆسیقاو سەمایشە،
لەکوردستان !

سەکردە لەکوێیە؟
قسە لەسەر شارستانیەت و سەربەخۆیی دەکاو،
چۆڵپەرستیشە، لەکوردستان !

سەرکردە،
لوتبەرزەیەو، بۆ پۆزیش لەسەر ئەژنۆ،
وێنە دەگرێ لەتەك کورتەباڵاکاندا،
لەکوردستان !

سەرکردە،
سیاسەتکارە،
خاوەن بیرە نەوت و، کارگەی چیمەنتۆو،
مۆڵ و هۆتێل و کۆمپانیایەو بزنس دەکات،
لەکوردستان !

سەرکردە،
شەش مانگ جارێك،
ناوماڵەکەی دەگۆڕێت، تاڵانچیە،
پەنا بەرە لەوڵاتان، تەبلیغاتی ئیسڵاح دەکات،
لەکوردستان !

سەرکردە،
سەری کردە نیە، سەر بردەیە،
لەکوردستان !

سەرکردە،
ئەنفالچییە، خوێنەخۆرە،
پێشوازی لەخانەوادەی شەهیدو، جینۆساید دەکا،
لەکوردستان !

سەکردە،

ملی بەدەست خۆیەوە نیەو،
ململانێش لەسەر دەسەڵات دەکا،
لەکوردستان !

سەرکرە،
دوای خۆ پڕ کردنی لەخواردنی خەڵك،
دەستی بەتاڵە، هیچ شتێکی دی نیە، لەخۆرھەڵات،
لەکوردستان،

ئەرسەلان مەحمود